Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 262

Ljubljana, sobota 5. novembra 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 4. novembra.

Evropska publika si že ni več na jasnem, v kateri fazi je borba med boljševiško večino in opozicijo. Od časa do časa pride v inozemstvo vest o izključitvi tega ali onega vodilnega člana opozicije, ali pa poročilo o spokoritvi kakega drugega opozicijonalca, ali o lojalitetni izjavi celotne opozicije. Težko je obdržati pri tem pregled borbe, ki se vrši tako trdovratno med obema taboroma v ruski komunistični stranki.

Sedaj je fakt, da sta bila poglavitna voditelja opozicije Trockij in Zinovjev, izključena iz centralnega eksekutivnega odbora ruske komunistične stranke. V petih tednih pa se sestavi v Moskvi strankin zbor, ki bo definitivno odločil v tej aferi in s tem stopa spor končno v odločilno fazo.

Vsi poskusi doseči pomirjenje v boljševiškem taboru, so končal z neuspehom. Sedaj ima odločiti samo še celotna stranka, kako misli o sporu. Po vseh znakih, ki so na razpolago, ne more biti dvoma, da bo odločitev padla v korist večini, zakaj Stalinov štab razpolaga neomejeno z vsem strankinim aparatom, prav tako pa tudi z vso ogromno teoretično in praktično avtoriteto celotne državne organizacije. Iz vseh delov države sprejema večina dan za dnem resolucije, ki pozivajo vodstvo stranke na energičen nastop zoper trmoglavo opozicijo, in kaj v sovjetski Rusiji to pomeni, ni treba naglašati.

Zato pa je na drugi strani nerazumljivo, zakaj Trockij s tako doslednostjo izziva končni konflikt. Trockij ne izpusti nobene prilike, ki se mu ponudi za afront zoper večino; kjerkoli se pokaže možnost udariti z brezobzirno kritiko po večini in vladi, opravi ta posel s toliko borbenostjo in samozavestno izzivalnostjo, da se človek čudeč se vprašuje po taktičnem načrtu, ki mu more biti merodajen pri tem. Ob sleherni priliki se pokaže znova, da je strankin aparat brez kompromisa za vlado in da bo vsaka odločitev, na vsaki instanci, padla v neprilog Trockemu. Ali kljub temu forsira spor dalje, kakor da hoče vedno znova apelirati na strankine forume.

Na kaj tedaj računa Trockij, to se pravi, kako misli vršiti borbo potem, ko ga izključi večina iz stranke? Trockij ni natura, ki bi se zadovoljil s pasivnostjo in politično upokojitvijo. Ali misli, da bo mogel potem nadaljevati boj ilegalnim potom, izven stranke? To si je težko predstavljati. Nekateri sklepajo, da računa s pristankom velikega dela publike, ki ne soglaša z vladno večino, ki pa ne pride do besede. Misli se celo, da računa Trockij na simpatije, ki jih ima v armadi še iz dobe, ko je bil vrhovni komisar za vojaške zadeve. Ali zdi se, da ta mišljenja niso točna, vsaj ne v oni meri, da bi Trockij mogel res računati v tem pogledu na kak viden uspeh. Edino možno je, da je Trockij prepričan o končnem neuspehu Stalinovega režima in da si pripravlja med občinstvom teren za oni čas, ko se bo ta režim, ki je danes v Rusiji še vsemogočen, diskreditiral tudi v stranki sami. Morda pri Trockem ta prevdarek ni odločilno merodajen, marveč da dela pač prevsem in v prvi vrsti iz živahnosti svojega temperamenta, iz svoje izrazite borbene nature brez jasno premišljenega taktičnega programa.

S Trockim gre vsa ostala opozicija, ki je postala zadnji čas celo enotnejša in vrši slej ko prej intenzivno propagando za opozicijonalni program, za katerega je zbrala baš sedaj, kakor se poroča, 20.000 podpisov. Ali od vodij ipak ni nobeden tako agilen in impetuozen, kakor Trockij, razen morda Rakovski, od katerega pričakujejo sedaj, po povratku iz Pariza, tem večje agilnosti.

Opozicija zahteva strogo doktrinarno doslednost v komunistični taktiki in očita vladi neuspehe v notranji in vnanji politiki, ki se tolmači baš na kompromisni taktiki sedanjega strankinega in državnega vodstva. Večina se očividno zaveda svojih slabih strani; za gotovo se more na to sklepati iz manifesta, ki ga je vlada razglasila v Ljeningradu ob pričetku slavnosti ob desetletnici októberske revolucije in ki ga tudi objektivni kritiki razlagajo kot tipičen primer demagogije. Teoretično bi tedaj opozicija na strankinem kongresu ne imela težkega stališča, ali praktično gotovo, ker ne more dokazati najkočljivejšega, to je, da bi ona mogla vršiti boljšo in uspešnejšo politiko. Stalin, ki je izrazit predstavitelj kompromisne smeri, se vsega tega dobro zaveda, zato vodi kampanjo proti opoziciji mirno in premišljeno in uspeh mu je pač zagotovljen. Ne teoretično, taktično in praktično bo Stalinova večina zmagala nad opozicijo in v tem je njena premoč.

Nadaljnji razvoj boljševiške Rusije je mogoč pač le v smeri Stalinove politike; ako bi opozicija prišla do zmage, bi se s tem sovjetska notranja in vnanja politika še prej in še huje zapletla v komplikacije in konflikte in bi se naposled po mnogih bridkih preizkušnjah vrnila zopet nazaj — na Stalinovo pot.

Davidović zahteva odločitev

Nenadno sklicanje seje glavnega odbora Demokratske stranke. Sejo izrecno zahteva g. Davidović, ki odklanja odgovornost za nadaljevanje sedanje politike. — Ogromna pozornost v vseh političnih krogih

Beograd, 4. novembra. p. Za nedeljo, 6. novembra ob desetih dopoldne je sklicana seja glavnega odbora Demokratske stranke. Nenadno sklicanje te seje je izzvalo v vseh političnih krogih pravo senzacijo ter se to dejstvo živahno komentira, posebno še, ker se je zvedelo, da je zahteval sklicanje te seje Ljuba Davidović. Zatrjuje se, da gospod Davidović noče sam dalje nositi odgovornosti za posledice, ki bi brez dvoma nastopile, ako ostane g. Vukičević še dalje predsednik vlade. On noče biti glavni krivec, ako bo prišlo do velikih nesoglasij med člani kluba. Zato želi, da se vsa vprašanja rešijo pred vrhovno instanco stranke in naj glavni odbor določi definitivno orijentacijo demokratske politike, ki bo obvezna za vse poslance, tudi za ministre. Kakor znano pa ima Ljuba Davidović v glavnem odboru ogromno večino, tako da bo lahko prodrl z vsemi zahtevami, na katerih bo resno vztrajal. Ljuba Davidović se je odločil zahtevati sklicanje seje sinoči po svojem sestanku z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, ki je trajal skoro dve uri.

Ugleden Davidovićev pristaš je podal vašemu dopisniku glede sklicanja seje sledečo izjavo: «To je najboljši način, da se rešijo sporna vprašanja v klubu. V nedeljo se bo odločilo, ali naj naša stranka še naprej ostane le orodje predsednika vlade g. Vukičevića, ali pa se bo odločila, da porabi vsa sredstva za izvajanje lastnega programa v korist naroda, države in stranke. Ako bi ostali pri sklepih kluba na zadnji seji, bi naša stranka neizbežno zašla v obupno situacijo, ki bi povzročila velik nered v vseh njenih vrstah. Na ta način bo končala sedanja nejasna in negotova situacija v poslanskem klubu. Preprečilo se bo nadaljnje uveljavljenje osebnih ambicij in se bodo pri nadaljnem vodstvu naše politike izločili vsi osebni momenti.»

Baldwin o Društvu narodov in o razorožitvi

Čim več držav bo včlanjenih tem večja bo avtoriteta ženevske institucije

London, 4. novembra (lo) Ministrski predsednik Baldwin je imel včeraj v Edinburgu velik govor o Društvu narodov in o razorožitvenem problemu.

Predvsem je Baldwin opozoril, da postavlja Društvo narodov zvezo suverenih državnih tvorb najrazličnejšega značaja in pomena v svetovni politiki. Moč Društva narodov je odvisna od sporazuma in dobre volje njegovih članic. Ako so države pripravljene žrtvovati svoje samoljubje na korist splošnosti, tedaj bo Društvo narodov dovolj močno da uspešno vrši svojo nalogo. Ker se vsako leto poviša število članic Društva narodov, je zato njegov temelj vsako leto trdnejši. V Ženevi se zbirajo državniki vsega sveta, ki spoznajo težave modernih držav, ki se ne razlikujejo mnogo med seboj.

Baldwin je nadalje izjavil, da bo Anglija ostala zvesta načelom ženevske institucije in da bo zastopana v Ženevi po svojem tajniku za zunanje zadeve. Zunanji minister Chamberlain je izrekel svoja opozorila z najboljšim namenom v interesu Društva narodov, kar je treba priznati, da sta hladno računanje in previdnost tudi potrebna za dosego trajnih uspehov.

Jesensko zasedanje v Ženevi je mnogo primoglo k ojačenju zavesti evropske varnosti, ki se ne more doseči ne s posameznimi podpisi in ne s posameznimi listinami. Protokol iz l. 1924. je zgrešen, ker deli Društvo narodov v dva tabora in sicer v nasprotnike protokola in v one, ki še vedno upajo, da se bo ta protokol uveljavil. Locarnski pakt je veliko pripomogel, da je izginilo nezaupanje, ki je oviralo rešitev razorožitvenega vprašanja. Podlago za razorožitev tvori razorožitvena komisija Društva narodov. Dasiravno se ni še dosegel sporazum v važnih točkah, vendar so se razčistila marsikatera nasprotstva. Treba bo odstraniti še marsikatero zapreko, preden se doseže sporazum. Če bo razorožitvena konferenca dosegla omejitev oboroževanja, bo to velik korak k splošni razorožitvi.

Končno je Baldwin izjavil, da je vsak trenotek pri delu za razorožitev dragocen, ter je povdaril, da bi vsaka zamuda zelo ogražala uspeh razorožitvene ideje, ki mora postati sveta vsakemu civiliziranemu narodu. Baldwin je izrazil mnenje, da bi se bil morda pred 13 leti preprečil izbruh svetovne vojne, ako bi Društvo narodov že takrat obstojalo. Na vsak način bi se bila pred pričetkom vojnih sovražnosti vršila kaka konferenca, medtem pa bi prijatelji miru pridobili na času in morda preprečili krvavo vojno, ki je zahtevala toliko milijonov človeških življenj in povzročila tako ogromno materijalno škodo.

Napredek angleške delavske stranke

Delavska stranka je pridobila pri občinskih volitvah 124 mandatov. — Katastrofalen poraz komunistov

London, 4. novembra. d. Rezultati občinskih volitev — dasi še vedno niso v celoti znani — kažejo, da je zmaga delavske stranke še večja nego je to izgajalo iz prvih poročil. Po zadnjih rezultatih je delavska stranka nanovo pridobila 162 sedežev, 38 pa izgubila. **Absolutna pridobitev delavske stranke znaša torej 124 sedežev.** Nič manj kot v 16 mestnih občinah imajo zdaj večino delavci.

Naravnost katastrofalen poraz pa so doživeli komunisti. Izgubili so edini mandat, ki so ga imeli doslej na celokupnem ozemlju Velike Britanije, a tudi sicer so njihovi kandidati dosegli le malo glasov. Izgube liberalcev in konservativcev pa je za eno kot drugo stranko številčno težko ugotoviti, ker so skleni razne medsebojne volilne sporazume in postavili mestoma tudi skupne kandidate.

Izid volitev je vzbudil v angleški javnosti veliko pozornost. Meščansko časopisje pripisuje uspeh delavske stranke poglavitno apatiji meščanskega volilstva, ker se je komaj 50 % volilcev udeležilo volitev. Vsekakor so te volitve zelo značilen dokaz današnjega razpoloženja med angleškim ljudstvom. V krogih delavske stranke vidijo v tem dobro znamenje za prihodnje parlamentarne volitve, ki utegnejo pripeljati stranko zopet na državno krmilo.

Albanski emigranti proti tiranski pogodbi

Rim, 4. novembra. o. Ahilej Tasi, predsednik albanskega društva «Vatra», ki namerava zbirati v Ameriki živeče Albance, je poslal na Mussolinija brzojavko, v kateri pravi, da društvo «Vatra» nima nič skupnega s «peščico sovražnikov albanske vlade», ki živo v Bostonu in so tam pred par meseci ustanovili novo albansko društvo pod imenom «Bijt e Shiquiperise», ki je te dni poslala Društvu narodov odločen protest proti tiranski pogodbi, navajajoč, da ta pogodba krši neodvisnost albanske republike.

Pasivna rezistenca železničarjev v ČSR

Praga, 4. novembra. s. Kakor poročajo listi, je prometno ministrstvo zapretilo, da bo proti pasivni rezistenci nastopilo z disciplinarnimi sredstvi in tudi z odpustom iz službe. Zastopniki železničarjev izjavljajo, da ministrstvo v to pač ne bo upravičeno, ker se bo osobje točno držalo predpisov. Danes dopoldne se je vnovič sestala eksekutiva, da se posvetuje o položaju. Eksekutiva upa, da jo bo ministrstvo v najkrajšem času povabilo na nadaljevanje pogajanj.

Dunaj, 4. novembra. s. Doslej ni opažati še nikakršnega zastoja v železniškem prometu s Češkoslovaško. Osebni in tovorni promet se razvija popolnoma normalno.

Položaj v Nikaragui

Managua, 4. novembra. (lo.) Med ameriškimi zasedbenimi četami in uporniki se vrše na več mestih srditi boji.

Obtožba generala Pangalosa

Atene, 4. novembra. dp. Parlamentarna komisija, kateri je poverjena preiskava o zločinih Pangalosove diktature, bo med drugim dvignila proti Pangalosu in njegovim pomagačem obtožbo zaradi umora, ker so dali obesiti polkovnika Zerfasa, komandanta nekega republikanskega bataljona, nadalje nekega majorja in dva kapetana. Pangalosovi ministri, ki so podpisali dekret o smrtni kazni na vešalih, bodo izročeni sodišču pod obtožbo, da so pogazili zakon o ministrski odgovornosti.

Značilno je, da je tudi en član te parlamentarne komisije, poslanec Sotiriadis, odklonil svoj podpis na aktu o obtožbi bivšega diktatorja Pangalosa in njegovih ministrov, ker da je bil za časa revolucije l. 1922. istotako ustreljen tudi bivši predsednik ministrskega sveta Gunaris na temelju zakona, ki je bil izdan po njegovi aretaciji. Po mnenju Sotiriadisa je Pangalos storil prav, da je proglasil smrtno kazen in to celo retroaktivno, ker je storil to v interesu reda in miru v državi.

Atene, 4. novembra. s. Bivši diktator Pangalos, ki sedi v ječi, je težko obolel. Jetniškega zdravnika je odklonil, ker se boji, da ne bi ga zastrupil.

Iztreznitev lorda Rothermerea?

London, 4. novembra. s. V listu «Sunday Victorial» se zavzema lord Rothermere za omejitev oboroževanja. «Evropa — tako piše — je danes zopet en sam oborožen tabor in vse kaže, da drvi v položaj, kakor je bil pred 14 leti.»

Dan incidentov in burnih prizorov v Narodni skupščini

Vladna večina odklanja obtožbo g. Vukičevića, odklanja pa tudi izenačenje davkov. — Skupščinska seja je bila ves dan zelo viharna. — Napovedana in zopet preklicana kazen Stj. Radića

Beograd, 4. novembra, rp. Današnja seja Narodne skupščine je trajala s kratkim popoldanskim odmorom pozno v noč in je bila izredno viharna. Dopoldanska seja je pričela ob 9.30. Na dnevnem redu je bilo sicer samo nadaljevanje razprave o obtožnici proti notranjemu ministru g. Vukičeviću, vendar pa je prešla skupščina na dnevni red šele okrog 13. ure. Po prečitanju zapisnika je sporočil predsednik, da je minister pravde predložil Narodni skupščini sledeče

zakonske osnutke:

zakon o izvrševanju kazni in omejevanju svobode, kazenski zakonik, zakon o sodno kazenskem postopku, zakon o policijskem redu in zakon o ureditvi rednih sodišč. Nato je narodni poslanec dr. Krajač (HSS) stavil v imenu svojega kluba predlog, ki

zahteva predložitev zakona o izenačenju davkov.

Predlog se glasi: «Vlada se poziva, da predloži Narodni skupščini v roku treh dni načrt zakona o neposrednih davkih s spremembami, ki jih je izvršil tozadevni odbor bivše Narodne skupščine. Narodna skupščina naj odstopi ta predlog nemudoma zakonadajnemu odboru v svrho uzakonitve po skrajšanem postopanju.»

Predlagatelj je utemeljil svoj predlog in zahteval zanj nujnost z daljšim govorom. Zlasti je naglasil, da pripravlja finančni minister neko uredbo o davkih, ki pa prinaša prečanskim krajem le nova bremena in je že iz tega razloga nujno potrebno, da se čimprej napravi konec tej samovoljnosti. Stjepan Radić je spremljal govor posl. Krajaća z ne: prestanimi medklici proti radikalom in radikalskim ministrom: «Pljačkaši, hajduki; to je boljševizem od zgoraj» itd. Predsednik dr. Perić ga je zaman miril in ga je parkrat pozval k redu.

Za dr. Krajaćem je povzel besedo finančni minister dr. Marković, ki je izjavil, da ne more priznati nujnosti, ker tako važne zadeve ni mogoče rešiti v dveh ali treh dneh. Radić ga je ogorčeno zavrnil: «Saj nas že dve leti varate. Izdelan imate popoln načrt, pa ga ne predložite. Ali vas ni sram?» Predsednik dr. Perić med splošnim prerekanjem opozarja Stjepana Radića, da ga je že trikrat opominjal in da bo prekinil sejo, če ne bo miru. Stjepan Radić je nato razkačen skočil pokonci in na ves glas zaklical: «Jaz vam pa vsem skupaj še enkrat povem, da nas vi vsi pljačkate, vsi ste žeparji.» V dvorani je nastal strahovit hrup in splošno prerekanje med opozicijo in radikali. Predsednik si je skoraj četrt ure zaman prizadeval, da bi vzpostavil red in je končno

sejo prekinil.

V dvorani je nastalo še bolj burno razpoloženje. Poedine skupine so še vedno vehementno napadale in prerekale, vlada pa se je umaknila v ministrsko sobo, kjer je imela daljše posvetovanje. Na pritisk radikalov je vlada sklenila, naj predsednik Narodne skupščine na koncu današnje seje kaznuje Stjepana Radića z izključitvijo od treh sej.

Po več kot polurni pavzi so se duhovi toliko umirili, da je predsednik lahko zopet otvoril sejo. Ko pa je objavil sklep vlade, da bo na koncu seje predlagal

kazen za Stjepana Radića,

so začeli iz opozicije padati klici: «Pazite, kaj delate!» Stjepan Radić pa je na ves glas klical: «Izključite le enega izmed nas, pa nas ne boste več videli tukaj!» In ko so ga radikali še napadali, je Radić nadaljeval: «Le nadaljujte tako, pa kmalu ne bo med vami nobenega prečana več!»

V prepir se je vmešal tudi poštni minister Vlajko Kocić, ki je zaklical proti Radiću: «Če nas boste izzivali, boste dobili batine.» Ta opazka ministra je izzvala pri opoziciji vihar protestov in nastalo je znova splošno prerekanje, med katerim je

minister Kocić znova zagrozil Radiću z batinami.

Skupščinski predsednik je pozival poslance k redu. Svetozar Pribićević ga je pozval, naj tudi ministra pozove k redu in ne dopusti, da minister tako škandalozno nastopa. Nastalo je znova splošno prerekanje in zlasti dr. Pernar in dr. Milašinović sta se ljuto napadala. Končno se je predsedniku vendarle posrečilo, da je pomiril razburjene duhove, nakar je povzel besedo

samostojni demokrat Juraj Demetrović,

ki se je čudil, da je minister odbil nujnost predloga, saj je zakonski predlog o izenačenju neposrednih davkov že izgotovljen. Današnji finančni minister dr. Marković je osvojil svojčas ta predlog, sedaj pa ga zavrača. Zato zahtevamo, da se ta že izdelani predlog stavi na dnevni red Narodne skupščine, saj je tudi predsednik vlade za časa volitev obljubljal, da bo zakon o izenačenju davkov med prvimi sprejet. Glavni krivec, da še nimamo izenačenja davkov, je vlada. (Burno ploskanje pri vsej opoziciji.) V ustavi je bilo predvideno izenačenje davkov že leta 1921. Naša dolžnost je, da ustavo izvedemo. (Stepan Radić zakliče: Ako tega ne boste napravili, ne bomo več plačali davkov, a vi nam ne boste mogli ničesar storiti!) Ako vlada danes to prepreči, potem je jasno, da vlada na naših ministrskih klopeh separatizem. Ne napravljajte iz mirnega, dobrega in delavnega naroda antidržavnih elementov. Dolgotrajno, burno odobravanje je sledilo temperamentnim izvajanjem poslanca Demetrovića, nakar je podprl predlog tudi vodja zemljoradnikov Voja Lazić. Na začudenje vse zbornice je tudi vodja Nemcev posl. Kraft obsodil finančno politiko vlade in izjavil, da se pridružuje predlogu opozicije. Pri glasovanju pa je bil seveda

predlog opozicije odklonjen.

Nato je bilo sporočeno, da je Svetozar Pribićević stavil interpelacijo na zunanjega ministra o zunanji politiki ter da je zahteval za to interpelacijo prvenstvo. V imenu vlade je izjavil dr. Spaho, da sprejema vlada prvenstvo te interpelacije in da se bo takoj stavila na dnevni red. Narodna skupščina je nato

nadaljevala razpravo o obtožbi proti g. Vukičeviću.

Kot prvi je govoril zemljoradnik Voja Lazić, nakar je bila seja prekinjena ter se je nadaljevala ob 16.30 popoldne. Med splošno pozornostjo je začel govoriti

Nastas Petrović,

čigar govor je napravil najglobljі vtis na vso skupščino. Uvodoma je izjavil, da kot star poslanec nikoli ni doživel tega, kar sedaj dela predsednik vlade z Narodno skupščino. Danes se razpravlja v skupščini obtožba proti notranjemu ministru, proti predsedniku vlade, ki je obtožen volilnih nasilstev. A g. Vukičević ne smatra niti za potrebno, da prisostvuje seji, na kateri se govori o njem. Kot star radikal protestira g. Petrović proti postopanju radikala, predsednika vlade. To postopanje pomeni rušenje narodne svobode, zato obtožuje današnjega predsednika vlade in notranjega ministra in bo glasoval za obtožbo. »Jaz nisem pristaš zemeljskega carstva,« je zaključil g. Petrović, »kakor sta predsednik vlade in dr. Korošec. Mogoče bom zaradi tega še mnogo pretrpel, vendar pa je moja dolžnost, da kot pravi radikal, kot pravi demokrat in kot človek, ki ljubi demokracijo, povem resnico.«

Za g. Petrovićem je govoril radićevec **Ljubomir Maštrović**, nato pa musliman dr. **Mehmed Behmen.** Med njegovim govorom je prišlo do ostrega obračunavanja med radićevci na eni ter radikali in spahovci na drugi strani. Nastal je tak nemir, da ni bilo slišati niti besede.

Ko je govoril še posl. **dr. Drljević**, je predsednik ob 8.15 sporočil, da so se šefi parlamentarnih skupin sporazumeli, da se

debata zaključi

ob 8. uri ne glede na to, ali je število prijavljenih govornikov izčrpano ali ne. Zato je prosil tudi radikalskega poslanca Rankovića, ki je nameraval nastopiti v obrambo g. Vukičevića, da se odreče besedi. Sledil je petminutni odmor, med katerim so skupščinski tajniki pripravili vse potrebno za glasovanje.

Glasovanje

se je vršilo na ta način, da so oni poslanci, ki so proti temu, da bi se g. Vukičević stavil pod obtožbo, glasovali za prost prehod na dnevni red, oni pa, ki so za obtožbo, pa proti prehodu na dnevni red.

Glasovanje je trajalo do 9.30, nakar je predsednik razglasil izid. **Skupno je glasovalo 259 poslancev, od teh za prehod na dnevni red 168, za obtožbo gospoda Vukičevića pa 84.** S tem je bila obtožnica proti g. Vukičeviću zavrnjena.

Nato je predsednik skupščine razglasil

dnevni red prihodnje seje,

ki se bo vršila v sredo dne 9. t. m. ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu seje bo

1.) poročilo verifikacijskega odbora glede veljavnost mandatov onih poslancev, ki so obenem predstojniki občin. (Kakor znano, se je verifikacijski odbor

izrekel za to, da lahko poslanci še nadalje ostanejo občinski župani. Op. ur.),

2.) volitev odbora za predlog g. Pribićevića glede spremembe čl. 16. skupčinskega poslovnika (t. j. predlog glede osnovanja zunanje političnega odbora);

3.) poročilo odbora za spremembo občinskega reda za Hrvatsko in Slavonijo;

4.) volitev odbora za predlog g. Nastasa Petrovića glede likvidacije kmečkih meničnih dolgov.

Skupščina je ta dnevni red odobrila. Pred koncem seje je prišlo še do

komičnega zaključnega incidenta.

Predsednik dr. Perić je namreč omenil dopoldanski incident med Stjepanom Radićem in finančnim ministrom ter preklical svojo napoved, da bo predlagal kaznovanje Stjepana Radića z izključitvijo od treh sej, češ da hoče biti proti g. Radiću kot šefu stranke posebno obziren in da ga bo zaradi tega kaznoval le s pismenim ukorom. Ta izjava dr. Perića je izzvala splošno presenečenje in se tolmači kot umik vlade. Stjepan Radić pa je opombo skupščinskega predsednika zavrnil: «Ne zahtevam od vas prav nobenih obzirov. Postopajte kakor hočete. Zahtevam pa, da ne plačkate. Plačkaši pa ste in ostanete!»

V dvorani je zaradi te opombe nastal nov nemir, predsednik pa je sejo ob 21.45 naglo zaključil.

Vedno manj glasov za vlado

Bilanca včerajšnje skupščinske seje. — Klerikalni poslanec glasuje z opozicijo. — Pri glasovanju o obtožnici je dobila vlada le 8 glasov večine. — Brezdelje Narodne skupščine

Beograd, 4. novembra, p. Današnja seja Narodne skupščine je bila dokaj značilna za presojo politične situacije. Seja je trajala z malim presledkom ves dan pozno v noč in se je ves dopoldne bavila izključno le s predlogom opozicije, ki zahteva izenačenje davkov, tako da je skupščina šele popoldne prešla na obtožnico proti g. Vukičeviću. Razprava o predlogu glede izenačenja davkov je zlasti osvetila mizerno vlogo klerikalcev, ki jo igrajo v sedanji vladni koaliciji. Klerikalci so kot pokorni sluge glasovali z radikali in jim tako pripomogli do formalne večine, da se je vlada lahko izognila problemu, ki gre le za tem, da se olajša težki položaj v prečanskih pokrajinah, osobito pa še v Sloveniji. Postopanje klerikalcev je izzvalo reakcijo celo v njihovih lastnih vrstah. Pri glasovanju se je opazilo, da je poslanec Vrečko glasoval z opozicijo, četudi so ga njegovi tovariši pozivali, naj glasuje z vlado. Poslanec Vrečko ni hotel vstati, četudi so ga klerikalni poslanci s silo vlekli iz klopi, marveč je demonstrativno obsedel. Po seji je dobil od klerikalnega kluba strog ukor, ker se je zavzel za znižanje davčnih bremen, da bi tako izpolnil svojim volilcem dano besedo . . .

Tudi debata o obtožnici proti g. Vukičeviću je prinesla nekaj novih momentov. Nastas Petrović je v svojem govoru naglasil, da nastopa proti takemu nasilju kot človek čiste vesti, ker smatra za nujno potrebno, da alarmira vso pošteno javnost, ker preti nevarnost državljanski svobodi. Kot radikal se mora v dno duše sramovati, da na tak način postopa ministrski predsednik, ki je član radikalne stranke. Nastop muslimanskega poslanca dr. Behmena, ki je v svojem triminutnem govoru napadel Stepana Radića, je izzval v demokratskih krogih skrajno mučen vtis. Zamerjajo mu, da je s tem, da je napadel Stepana Radića, nehote nastopil v obrambo g. Vukičevića, kar pa gotovo ni v intencijah Demokratske zajednice. Sam g. Davidović je poslal klubskega tajnika na govorniški oder, da pozove poslanca k redu in prepreči nadaljni govor. Tudi drugi demokratski poslanci so protestirali proti takemu izpadu na Radića.

Glasovanje pa je znova pokazalo, kako nezanesljivo večino ima g. Vukičević v dosedanji vladni koaliciji. Dobil je jedva 168 glasov, t. j. 9 glasov večine. Izkazalo se je, da je najmanj 50 poslancev demonstrativno zapustilo dvorano pred glasovanjem, prepuščajoč g. Vukičevića njegovi usodi. To je najboljši dokaz, kako mizeren in delikaten je položaj g. Vukičevića in s tem celokupne vlade. Opažalo se je, da je okrog 20 radikalov in 30 demokratov z g. Davidovićem na čelu demonstrativno odšlo iz dvorane.

Slabost vlade se zrcali tudi v očividnem umiku skupščinskega predsedstva, ki se ni upalo izreči že najavljene kazni nad g. Radićem, ko jim je ta zagrozil, da bo vlada s tem izključila od nadaljnega sodelovanja v parlamentu ne le njega, marveč vso opozicijo in vse prečane. Zatrjuje se, da je ta umik tudi posledica odpora demokratskih ministrov, ki niso odobravali tega postopanja proti opoziciji o priliki debate o tako važnem in popularnem problemu.

Dasiravno je g. Vukičević še danes dopoldne zatrjeval novinarjem, da seje Narodne skupščine ne bodo odgodene, marveč da bo skupščina delala naprej, se je vendarle izkazalo, da vlada ni pripravila za Narodno skupščino nobenega gradiva in je skupščina prisiljena na brezdelje. Za sredo sklicana seja nima nikake važnosti, ker so na dnevnem redu popolnoma brezpomembne zadeve. Dokaj verjetno je, da bo Narodna skupščina po petkovi seji, na kateri bo zunanji minister odgovoril na interpelacijo opozicije glede zunanje politike, znova odgodena. Zatrjuje se, da si hoče g. Vukičević z neprestanim odlaganjem Narodne skupščine pridobiti na času, da bi si na ta ali oni način utrdil svojo skrajno omajano pozicijo. Verjetno je, da bodo v prihodnjih dneh, ko bo skupščina na neprostovoljnem odmoru, znova stopila v ospredje vsa sporna vprašanja, ki so na dnevnem redu. Odločilne važnosti za nadaljni razvoj situacije pa bo vsekakor nedeljska seja glavnega odbora demokratske stranke, ki jo je sklical g. Davidović povsem nepričakovano in ki jo pričakujejo vsi politični krogi z največjo napetostjo.

Reforma skupščinskega poslovnika

Parlamentarna policija in pomirjevalni kvestorji. — Zadušenje opozicije. — Naraščajoč odpor proti vladnim nakanam

Beograd, 4. novembra r. Kakor smo že poročali, pripravlja vlada nov skupščinski poslovnik. Tozadevni osnutek, ki ga je izdelal poseben odbor, je že izgotovljen ter predložen vladi v odobritev. Novi načrt predvideva posebno parlamentarno policijo, ki bo imela pravico, da s silo odstrani poslanca, ki bi se sam ne hotel pokoriti izrečeni kazni, odnosno izključitvi. Razen tega bodo postavljeni še posebni kvestori, ki bodo imeli nalogo, da mirijo poslance. Funkcije skupščinskega predsednika ostanejo neokrnjene. Njegovi prejemki bodo izenačeni s prejemki ministrskega predsednika. Skupščinski tajniki obdrže svoje funkcije in dobe posebno doklado v znesku 2000 Din. mesečno. Poslanske dnevnice ostanejo neizpremenjene.

Za prestopke poslancev predvideva novi poslovnik štiri vrste kazni. Milejše kazni izreka predsednik sam, le za izključitev je potreben pristanek skupščinske večine. Zatrjuje se, da predvideva novi poslovnik zelo drastične odredbe glede poslovanja skupščine in odborov in da bodo z njim znatno okrnjene pravice in svoboščine narodnih poslancev. Če bo načrt sprejet, bo vladna večina lahko delala, kar bo hotela, ker bo opozicija popolnoma brez moči. Z novim poslovnikom bo skrajšana zlasti proračunska debata, ki bo trajala po tem načrtu največ 30 dni.

Kakor se doznava iz vladnih krogov, hoče vlada sprejeti ta novi poslovnik še pred pričetkom proračunske debate. Po razpoloženju parlamentarnih krogov pa je malo verjetno, da bi se ta nakana posrečila. Tudi vladni poslanci zatrjujejo, da ne morejo pristati na tako omejevanje parlamentarne svobode in to tem manj danes, ko nikdo ne ve, ali ne bo že jutri jedel opozicijonalni kruh.

Tesno sodelovanje med HSS in SDS

Beograd, 4. novembra r. Današnja »Politika« izve iz krogov HSS, da je imel poslanec dr. Drljević zadnje dni po naročilu šefa svoje stranke več razgovorov z g. Pribičevićem glede določitve enotnih smernic za politiko obeh strank. G. St. Radić je stavil tozadevno g. Pribičeviću pismene predloge, v smislu katerih naj bi se obe stranki dogovorili za enotne smernice tako v notranji kakor v zunanji politiki. Zatrjuje se, da je g. Pribičević ta predlog sprejel ter da ga bo predložil svojemu klubu v odobritev. Radičevski klub je o tem že razpravljal in predlog v načelu osvojil. Da bi se tudi na zunaj kar najbolj manifestirala skupnost obeh parlamentarnih skupin, nameravata gg. Pribičević in Radić v drugi polovici tega meseca prirediti v Dalmaciji več skupnih shodov, na katerih bosta zlasti propagirala idejo demokratskega bloka in enotnega dela vseh demokratskih elementov v državi.

Kralj v Osijeku

Osijek, 4. novembra. n. Včeraj ob desetih zvečer je dospel semkaj kralj in je danes nadaljeval potovanje v Belje na dvorni lov. Na kolodvoru so pričakovali kralja komandant divizije general Fabijančič, komandant mesta in šef policije. Vladar in njegovi gostje so prenočili v vlaku.

Seje skupščinskih odborov

Beograd, 4. novembra. r. Za jutri je sklicana seja zakonodajnega odbora in ostalih skupščinskih odborov, v kolikor imajo na razpolago gradivo za razprave. Seja finančnega odbora, ki je bila prvotno sklicana za soboto, je odgodena zato, ker se vlada še ni sporazumela glede sestave tako zvanega državnega (gospodarskega) odbora za štednjo.

Italijanski profesor o katastrofi „Mafalde“

Rim, 4. novembra. l. Poročila inozemskih listov o katastrofi parnika «Principessa Mafalda», ki so bila v velikem nasprotju s poročili italijanskih agencij, v kolikor so se nanašala na postopanje moštva povodom katastrofe, so v veliki meri razburila fašistični tisk. Posebno jugoslovenskim listom Italijani očitajo, da izrabljajo težko nesrečo. Tem večje ogorčenje pa so vzbudile sedaj izjave, ki jih je podal prof. Ginni nekemu ameriškemu listu. Prof. Ginni, ki se je sam vozil na Mafaldi, je izpovedal, da so bili rešilni čolni v skrajno slabem stanju in da se mornarji niso brigali za potnike in da je bilo postopanje posadke skrajno škandalozno in sramotno. Komisar fašističnega mornariškega združenja je poslal sedaj vsem večjim italijanskim listom brzojavko, v kateri protestira proti izjavam imenovanega profesorja in zahteva, da se takšna «graje vredna lahkomiselnost» strogo kaznuje.

Dr. Bogdan Marković,
finančni minister.

Pismo iz Češkoslovaške

Legijonarsko sborovanje. — Dokumenti k aferi bivšega generala Gajde. — Odhod atašeja Klujića.

Praga, 2. novembra.

Narodni praznik je minil brez posebnih dogodkov. Češkoslovaška legijonarska občina je imela v slavnostnih dneh občni zbor, ki so se ga udeležili zastopniki socijalno-demokratske, narodno-socijalne in agrarne stranke ter predstavitelji raznih splošnonarodnih korporacij. Zbor je potekel mirno in se je zaključil z običajnimi resolucijami. Kakor posnamemo iz tajniškega poročila, šteje organizacija čez 51.000 legijonarjev. Razen nje obstoji še ena legijonarska organizacija, ki je usmerjena bolj na desnico: t. zv. Neavisna enota. Na občnem zboru se je očitovalo stremljenje, da se prej ko mogoče združita obe interesni organizaciji čsl. legijonarjev. Dalje se je na zboru sklenilo, da bodi prihodnji slavnostni občni zbor prve dni julija 1928 v Pragi. Ob istem času se bo vršil občni zbor Zveze slovanskih gasilcev. V ta namen so socijalno-demokratske telovadne enote že odstopile Gasilski zvezi sportni Stadion, ki je dobro znan udeležencem vsesokolskega zleta l. 1926.

*

Dne 31. oktobra so objavili češki listi iz službenih virov tri dokumente — boljševiške radiograme, ki se tičejo zveze bivšega generala Gajde z boljševiško vlado. To so tisti dokumenti, ki strašijo skoraj že dve leti. Njih objavo je napovedal minister dr. Beneš v odboru za zunanje zadeve, odgovarjajoč na tostvarna vprašanja nekaterih poslancev. Pripomnim naj, da pravkar zaseda vzklicni disciplinarni senat, ki bo Gajdino zadevo definitivno odločil; rešitev pričakujejo za petek.

Objavljena sta bila dva radiograma iz Moskve, ki ju je bil poslal Čičerin takratnemu sovjetskemu zastopniku v Pragi Gillersonu. Le-ta je bil prvi sovjetski poslanik v Pragi, imel pa je naslov in krinko predstavitelja ruskega Rdečega križa. Dalje je bila priobčena neka Gillersonova brzojavka iz Prage v Moskvo. Prvi radiogram je z dne 24. oktobra 1920, poslan iz Moskve. Glasi se v prevodu takole:

»Nismo se mogli odločiti, ali naj dovolimo Gajdi, da pride v Moskvo ali ne. Nujno Vam sporočam, da polagamo veliko važnost na stike z njim in prosimo, da jim posvečate vso skrb in jih podpirate. Treba pa mu je izbiti iz glave načrt, da pojde v Sibirijo. Drugače naj se podpirajo njegove levičarske težnje. Izkoristite tudi njegov spor s Kolčakom in z drugimi skrajnimi desničarji. Sploh je nesporazum med češkimi legijonarji in kolčakovci pospešil poraz slednjih v boju zoper nas in razkril pravo obličje kolčakovske protirevolucije. Legijonarjem so se deloma odprle oči in začenjajo spoznavati svojo vlogo in resnični smisel sovjetske republike . . . Sedanje razmere pa podpirajmo in pokažimo, da smo razumeli obrat, ki se je zdaj izvršil. Njegove posledice skušajmo izkoristiti.«

Drugi radiogram iz Moskve je datiran dne 27. oktobra 1920: »Ne kaže, da bi se obračali h Gajdi, kakor da bi ga bili mi povabili semkaj. Toda če se on sam obrne do nas s ponudbo, da pride v Rusijo, ne bomo imeli ničesar zoper to; dovoljenje je zasigurano. Bilo bi zanimivo, če bi se prej izvedelo, kakšne utegnejo biti njegove zahteve nasproti nam. Mi nimamo do njega nikakih zahtev in bomo samo čakali, kaj nam bo rekel. Poskrbite, da inicijativa ne bo izšla od nas, marveč od njega. (Dešifrirano dne 19. septembra 1926.)

Tretja brzojavka iz Prage z dne 7. oktobra 1920. Glasi se takole:

»Prosim, storite nujne korake, da se kar najhitreje vrne v Rusijo Krakovjecki z ženo in otrokom ter njegov pobočnik Molotkovski. Ustavili so se v Pragi na poti iz Vladivostoka, ker niso imeli nemškega in estonskega vizuma. Imajo vizume Vilenskega in Martesa. O njih udanosti sovjetski vladi sem globoko prepričan. Imam mnogo dokazov . . . Gillerson.« (Dešifrirano v novembru 1921.)

Listi zavzemajo dvoje docela različnih stališč: Deloma socijalisti in »Narodni Osvobozeni« ugotavljajo z zadovoljstvom, da so dokumenti dovolj obremenilni, zato je — pravijo — bilo prav, da so Gajdo vrgli. Drugi del, predvsem »Narodni Listy«, zastopa stališče, da dokumenti niso in ne morejo biti zadosten dokaz, da se je Gajda v resnici pogajal s sovjeti. V njih ni o tem nobene besede, zato se ta afera prav v času vsesokolskega zleta ne bi smela reševati tako, kakor se je bila reševala. Opozarjajo tudi na to, da je bil eden izmed dokumentov — telegram iz Prage — dešifriran že v novembru 1921 in se Gajde sploh ne tiče. Druga dva sta bila dešifrirana šele v septembru 1926, torej cela dva meseca po tako zvani Gajdini aferi.

Da bo zadeva jasnejša, naj pristavim, da je bil Gillerson prvi načelnik boljševiške misije v Pragi, za njim je prišel Moskovenko, ki je bil nekajkrat kompromitiran v raznih aferah in je postal poznejše organ sovjetske špijonaže v Nemčiji ter je naperil svoje delovanje v prvi vrsti zoper Češkoslovaško. Nato je nastopil Jurjenjev, ki je sedaj v Rimu, in za njim Ovsjejenko, ki je še danes v Pragi.

Krakovjeckij, ki ga omenja Gillersonova brzojavka, je bil l. 1919 ruski polkovnik v Sibiriji, kjer je sodeloval z Gajdo in z drugimi Čehi. Že na Sibiriji je imel stike z boljševiki, vendar pa se je dal odpraviti s češkoslovaškimi vojaki čez Vladivostok v Prago in je bil tukaj dalj časa v intimnih zvezah z legijonarji in z drugimi vodilnimi činitelji. Naposled se je pokazalo, da je bil Krakovjeckij v sovjetski službi in so njega ter njegovega pomočnika Molotkovskega izgnali iz Prage. Molotkovskij je postal uradnik sovjetske legacije v Varšavi, kjer še sedaj deluje. Krakovjeckij je bil nekaj časa v Rusiji, potlej so ga bili poslali kot diplomatskega uradnika na Kitajsko. Pokazal je znatne sposobnosti. Nemiri, ki so izbruhnili na Kitajskem in na Daljnem vzhodu zoper Anglijo, so v glavnem njegova zasluga. Na Kitajskem deluje že sedaj z velikim uspehom.

*

Listi beležijo odhod jugoslovenskega tiskovnega atašeja Stevo Klujića, ki je bil odpoklican iz Prage v Beograd. Klujić, Dalmatinec po rodu, je študiral pred vojno v Pragi in mu je češčina tako rekoč drugi materinski jezik. Med vojno je bil nekaj časa interniran, nato pa je prišel v praško blaznico, odkoder se je lahko udeleževal političnega življenja in sodeloval pri osvobodilni akciji. Po vojni je bil sprejet v diplomatsko službo. V Pragi si je bil pridobil veliko prijateljev in mnogo uspehov.

Afera Manoilescu

Bukarešta, 4. novembra. d. O aretaciji Manoilesca je vlada dala tisku podrobne informacije, v katerih ugotavlja, da je Manoilescu že dolgo časa organiziral zaroto proti obstoječemu državnemu redu v korist princa Karla in da so o vsem tem našli pri njem že izdelan akcijski načrt. Manoilescu je potoval v Pariz, da bi dobil od Karla še zadnja navodila, a vlada ga je dala aretirati, da zatre s tem v kali zaroto.

Kar se tiče aretacije polkovnika Pavla Teodoresca, ista po oficijelnih izjavah ni z afero Manoilesca v nobeni zvezi. Teodorescu je obdolžen, da se je pred leti dal podkupiti o priliki dobav Fokerjevih letal za armado.

Franklin - Bouillon ustanavlja novo stranko

Pariz, 4. nocembra. s. Franklin - Bouillon je prijavil svoj izstop iz radikalne stranke zaradi stališča, ki ga je zavzela stranka proti vladi nacijonalne unije. Podal je tudi ostavko kot predsednik komisije za zunanje zadeve. Izjavil je, da bo osnoval novo stranko narodnih unionistov. Kandidat na njegovo mesto v zunanji komisiji je Boncourt.

V svoji pismeni izjavi, v kateri motivira Franklin - Bouillon svoj izstop iz radikalne stranke, pravi med drugim, da se je skoz 25 let boril v vrstah radikalne stranke in da jo zdaj zapušča, ker je strankin kongres formalno odklonil tezo narodne sloge, ki je rešila Francijo katastrofe, in ker je stranka obsodila svoje člane na volilno zvezo s socijalisti, ne da bi zahtevala zato najmanjšega jamstva, da bi socijalisti po levičarski zmagi pri bodočih volitvah vsaj prevzeli tudi soodgovornost pri sestavi vlade. Zvezo s socijalisti pa prepovedujejo patrijotični razlogi, kajti oni se zavzemajo za izpraznitev Porenja in za priključek Avstrije Nemčiji. To pa je najhujša nevarnost, ki more ogražati francoski narod, ker mora iz tega z gotovostjo v teku prihodnjih deset let nastati nova vojna.

Fašistična inkvizicija

Rim, 4. novembra. o. Pred izrednim tribunalom za zaščito države se bodo v ponedeljek zopet pričele obravnave. V ponedeljek pride na vrsto proces proti desetorici komunistov, ki so obdolženi, da so snovali zaroto proti državi, ker da so se dne 30. januarja in 6. februarja t. l. posvetovali o načrtih za atentat na Mussolinija. V kratkem se bo vršil tudi proces proti novinarju dr. Avoniju, bivšemu ravnatelju lista «Rissorgimento». Obdolžen je, da je parkrat potoval v Pariz v svrho vzdrževanja stikov z italijanskimi emigranti. Dr. Avoni je zaprt v ječah Regina Coeli.

Nadaljevanje poljsko-nemških trgovinskih pogajanj

Berlin, 4. novembra. (be.) Zunanji minister dr. Stresemann je sporočil popoldne poljskemu poslaniku sklep vlade o nadaljevanju nemško-poljskih trgovinskih pogajanj. Ker prispejo v kratkem v Berlin poljski zastopniki, smatrajo tukajšnji politični krogi, da je nemški kabinet že odobril smernice, na podlagi katerih se bodo vodila pogajanja.

Zaleski v Parizu

Pariz, 4. novembra. (be.) Zunanji minister Briand je sprejel v avdijenci poljskega zunanjega ministra Zaleskega. Na povratku v Varšavo se ustavi Zaleski v Berlinu, kjer bo konferiral z zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Estonsko-poljski odnošaji

Reval, 4. novembra. (be.) Zunanji minister Akel je demisijoniral, takoj po seji komisije za zunanje zadeve, ki je razpravljala o estonsko-poljskih političnih odnošajih. Politični krogi menijo, da je izbruhnil med estonsko vlado in zunanjim ministrom spor glede pravca zunanjepolitičnih smeri estonske države.

Odmev afere generala Gajde

Praga, 4. novembra. s. Vest, ki so jo prinesli današnji jutranji listi, da je disciplinarni senat ministrstva za narodno obrambo potrdil degradacijo Gajde in da mu je popolnoma kasiral penzijo, se ne potrjuje. Senat še vedno razpravlja o zadevi in še ni storil nobenega sklepa.

Kake namene ima Italija?

c. d. Trst, začetkom novembra

Kdor točneje zasleduje gibanje prebivalstva Italije in izjave predstavnikov fašistične vlade, zlasti na samega ministrskega predsednika Mussolinija, nanašajoče se na to vprašanje, se mora z začudenjem povpraševati, kake namene ima Italija, kake namene ima fašistični režim v tem pogledu.

Znano je, da se je udeležilo svetovne vojne v italijanski vojski mnogo italijanskih izseljencev, ki se po končani vojni niso več izselili. Znano je, kako je bilo ravno to dejstvo vzrok že itak znatno porastli brezposelnosti, kateri je Italija vedno skušala prihajati v okom s pospeševanjem izseljevanja, katero je bilo obenem s svojimi denarnimi pošiljatvami iz inozemstva tudi znaten vir dohodkov in zelo važen činitelj med aktivami uspešne trgovinske bilance. Danes je država, kamor so se največ izseljevali Italijani, Zedinjene države severoamerike, tako rekoč zaprta za italijansko priseljevanje. Preko morja se izseljujejo Italijani le še v Kanado, Južno Ameriko, zlasti Argentino, v Evropi pa v Francijo. Toda tudi to izseljevanje je letos precej padlo napram lanskemu letu, tako da se je v prvi polovici letošnjega leta v splošnem izselilo samo 116.092 oseb napram 137.302 v isti dobi lanskega leta. Obenem pa se je pojavil tudi močan povratek izseljencev, zlasti iz Francije, odkoder se je tekom letošnjega prvega polletja povrnilo v Italijo nič manj ko 28.527 izseljencev.

Z ozirom na ta pojav, padanje izseljevanja in promet povratka izseljencev, bi se pač mislilo, da bo italijanska fašistična vlada skušala z vsemi svojimi močmi delati na to, da bi izseljevanje zopet porastlo, in še tem bolj, ko je celo po uradnih fašističnih statistikah danes v Italiji okoli 300.000 brezposelnih (v resnici je to število veliko, veliko večje, kajti med «zaposlenimi» se štejejo» v Italiji n. pr. tudi tisti delavci, ki se jim posreči v tednu vloviti tudi samo po eno ali pol dnine). Toda ravno nasprotno!

Danes objavljajo italijanski listi vest Agencije Stefani, da je ministrski predsednik Mussolini kot minister zunanjih stvari ukrenil, da se odpravi 50 % popust, ki so ga imeli na državnih železnicah delavci od svojega bivališča do državne meje, oziroma pristanišča, v katerem so se vkrcali za izselitev v inozemstvo, a nasprotno pa da se dosedanji 50 % popust, ki so ga imeli doslej iz inozemstva se v domovino vračajoči delavci na državnih železnicah od meje, oziroma pristanišča, v katerem se izkrcajo, pa do svoje domače občine, zvišuje na 75 %. Vlada torej vsekakor hoče pospeševati, ne morda izseljevanja, pač pa povratek izseljencev v domovino.

Znano je nadalje, kako je ministrski predsednik Mussolini in za njimi tudi še ta ali oni minister ponovno povdarjal, da je italijanski narod v splošnem res rodoviten, otročljiv, ali da se tu pa tam vendarle že začenja pojavljati padanje rojstev. «Prolificare!» je stalen klic iz ust gospoda Mussolinija. «Delajte otroke!» ponavlja venomer ob vsaki priliki, češ, da ima bodočnost samo tisti narod, ki skrbi za čim najštevilnejši naraščaj, in tak mora biti italijanski narod. Drugje bi se morda to zdelo čudno, toda v Italiji se ob onih vsakdanjih pozivih ministrskega predsednika in vodje fašizma nihče ni čudil, ko je pred kakim dobrim tednom dni objavil tisk, da je župan občine Quadrelle v avellinski provinciji v južni Italiji razpisal nagrado 5000 lir za onega občana, ki bo tekom petih let spravil na svet največ otrok, in razglasil ta natečaj z javnim razglasom, v katerem poziva prebivalstvo, da se udeleži te tekme.

Kakor že rečeno, bi se vse to moglo zdeti smešno, toda stvar ni brez namena in ta namen je brez dvoma zelo resen!

Čemu fašistična Italija ukinjuje ugodnosti, ki jih je doslej dajala tistim, ki so se izseljevali v inozemstvo? Čemu povečuje ugodnosti tistim, ki se hočejo vrniti v domovino? Zakaj naravnost priganja narod, da raj v čim najobilnejši meri skrbi za naraščaj?

Očividni namen vsemu temu je pač, da hoče fašistični režim imeti čim največje število naroda na domačih tleh, da more razpolagati za vsak slučaj s čim največjimi masami, katere ob obilnem naraščaju morejo prenesti tudi največje izgube, ne da bi zato narod trpel znatnejšo škodo, ki bi ga ovirala v nadaljnem razvoju. Pol milijona ljudi, ki so padli v svetovni vojni, je sicer velika izguba, ki pa pri 40milijonskem narodu ne prihaja bogve kako v poštev; danes govore Italijani že o 50 milijonih Italijanov. Z oviranjem izseljevanja, pospeševanjem povratka izseljencev in forsiranjem porasta naraščaja bodo Italijani v letu 1932., tedaj, ko je dejal gospod Mussolini, da bo fašistična Italija pripravljena za kateri koli udarec, napredovali že toliko, da bodo šteli 60 milijonov. Koliko bolj utemeljena bo potem potreba ekspanzije, koliko večja bo nujnost, da se za to preobilico lačnih želodcev dobi stalnega kruha izven meja domovine, ki jih ne more preživljati! Italija si bo tedaj morala iskati duška, in kaj potem pomeni izguba enega ali dveh milijonov, če se žrtvujejo za blagostanje ostalih oseminpetdesetih!

Tako in nič drugače ni mogoče tolmačiti zgoraj navedenih, za sedanje gospodarske razmere Italije drugače popolnoma nerazumljivih pojavov. Pripravlja se pač nov rimski imperij, ki naj bi ponesel svoje «orle» i proti vzhodu i proti zapadu ter izpremenil Sredozemsko morje v italijansko, rimsko, za kar pa je treba mas, milijonov, ki se žrtvujejo, da bodo potem gospodovali!

Leta 1932.! Deset let po fašistični revoluciji! Chi vivrà, vedrà!

Fašisti smejo vse . . .

Rim, 4. novembra. Uradni list objavlja dekret, ki odreja, naj se v izkazilih sodnega registra kazni, ki so bile izrečene do 4. novembra 1926. zaradi prestopkov, izvršenih iz nacijonalnih razlogov, izvzemši uboj, nič več ne omenjajo.

Demisija španskega prosvetnega ministra

Madrid, 4. novembra. (be.) Ker se zbornica protivi novemu šolskemu zakonskemu načrtu je prosvetni minister Galleo demisijoniral.

Protiangleški bojkot na Kitajskem

Hongkong, 4. novembra. (be.) Včeraj se je pričel protiangleški bojkot, ki se izvaja z vso strogostjo. Kitajci so zasedli okolico carinarnice, preiskujejo potnike ter ovirajo izkrcavanje angleškega blaga.

Zadnja pot gospe Milene

Ljubljana, 4. novembra

Ni še bilo slovenske žene in matere, ki bi ji Ljubljana na tako veličasten način izkazala zadnjo pot, kakor je to storila danes, ko je spremila prerano umrlo gospo Mileno Žerjavovo k večnemu pokoju. Velikanska udeležba, zastopstvo vseh ljubljanskih stanov od najvišjih predstavnikov oblasti do priprostega ljubljanskega meščana, gosti špalir po vseh ulicah, koder se je v krasno jesensko popoldne pomikal ogromni žalni sprevod, presunljivo slovo pred Sokolskim Taborom, nepopisni prizori genotja na pokopališču, ki so trgali srca — vse to ni bila samo gola kurtoazija, marveč z najglobljim človeškim čustvovanjem izraženo in s toplimi na oko privrelimi solzami oplakano poveličanje zlatega srca vzorne slovenske žene, matere in javne delavke. Le pesem, čudovito lirično in obenem mehko turobno ubrana pesem bi mogla do globine zajeti vse to žalobno proslavo materinstva, življenskega dela, trpljenja, tragike in značaja take slovenske žene, kakor je bila gospa Milena.

In slovo je bilo dvojno: Vse neštete množice, ki so popoldne izkazale pokojnici zadnjo čast, niso opustile, da ne bi tudi prej, že od prvih jutranjih ur dalje, ko je gospa Milena še ležala na mrtvaški postelji, počastile njenega spomina s svojim obiskom in s tiho pobožno mislijo v srcu. Ves dopoldan in za njimi so nesli pogrebniki tri krasne vence. V četverostopih se je nato uvrstilo okrog 500 gojenk ženske realne gimnazije s svojimi učitelji; naš najvišji ženski zavod je s svojo korporativno udeležbo počastil spomin požrtvovalne javne delavke, vzorne žene-matere, ki je bila nekdaj sama med odličnimi gojenkami tega zavoda in katere obe hčerki ga posečata danes. V strnjenih kolonah je sledila množica dijakov, srednješolcev in akademikov, Domovinaši, Kolegijaši, Jadran, Triglav, ASK Primorje in zastopniki ostale akademske omladine.

Korporativno se je pogreba udeležilo ljubljansko narodno ženstvo z dvorno damo g. Franjo dr. Tavčarjevo na čelu. Bila je dolga, dolga vrsta odličnih ljubljanskih dam in gospodičen, ki so z vidno potrtostjo zaradi bridke izgube stopale v sprevodu. Zastopane so bile vse narodne ženske organizacije, Kolo, Ženski pokret, Spl. slov. žen. društvo, Klub Primork itd. Zagrebško ženstvo je zastopala ga. Il. Vilderjeva, soproga narodnega poslanca V. Vilderja.

V velikem številu so bila v sprevodu zastopana tudi ljubljanska pevska društva z g. Hubadom v sredini, za pevci pa je sledila deputacija ljubljanskih gasilcev in skupina pogrebnikov, ki so nosili vence; visoko obložen z venci jim je sledil poseben mrtvaški voz, za njim pa so stopali stavci Narodne tiskarne, noseč krasni venec, poklonjen od »Slovenskega naroda« in Narodne tiskarne.

Za duhovniško kočijo in krsto, na kateri je počival venec moža in otrok, je potrt stopal soprog v spremstvu otrok in ožjih sorodnikov. Zvesto, kakor pri delu in življenju so tudi na tej žalostni poti sledili bridko prizadetemu prvoboritelju dr. Gregorju Žerjavu njegovi zvesti prijatelji. Iz Beograda je dospel kot zastopnik poslanskega kluba SDS minister n. r. dr. Hinko Krizman, ž njim je stopal narodni poslanec dr. Albert Kramer, polnoštevilno je bilo navzoče predsedstvo ljubljanske oblastne organizacije z g. Ribnikarjem na čelu, dočim sta mariborsko oblastno organizacijo SDS zastopala gg. dr. Lipold in oblastni poslanec Lovro Petovar. Razume se, da so vse okoliške organizacije SDS poslale svoje zastopnike, a nič manj častno, kakor ljubljanska, je bila zastopana tudi mariborska oblast. Bila je to prava revija prvoboriteljev SDS, zastopnikov najrazličnejših krajev, ki skupno z narodno Ljubljano globoko obžalujejo prerano smrt svoje sobojevnice ge. Milene Žerjavove. Zagrebško oblastno organizacijo SDS je zastopal njen predsednik dr. Tomašić s tajnikom Manasteriotijem; dalje so korakali v sprevodu nar. posl. Urek, obl. poslanci gg. dr. Puc, Lončar, Tavčar, Bukovec, župan Pirc iz Kranja, župan Kenda z Bleda, notar Tavzes iz Logatca, dr. Kalan iz Celja, prof. Seidl iz Novega mesta, dr. Romih iz Krškega in še premnogi zastopniki raznih slovenskih mest, trgov in vasi, kjerkoli obstojajo organizacije SDS.

V impozantnem številu je bila po najprominentnejših predstavnikih zastopana vsa ljubljanska družba. Udeležil se je sprevoda divizijski general Kalafatović, z njim veliki župan dr. Vodopivec, nadalje mestni vladni komisar g. Mencinger z magistratnim ravnateljem dr. Zarnikom. Oblastni odbor in oblastno skupščino sta reprezentirala oblastni predsednik dr. Natlačen in oblastni odbornik dr. Milavec, v častnem številu je bilo zastopano starešinstvo JSS z Engelbertom Ganglom na čelu. Opazili smo predsednika naše prve narodne vlade dr. Brejca, bivša pokrajinska namestnika g. Ivana Hribarja in univ. prof. dr. Pitamica, velikega župana dr. Baltiča. Železniški direktor inž. Knežević je stopal v spremstvu sarajevskega direktorja inž. Schnellerja, sledili so podpredsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, policijski direktor dr. Guštin, finančni delegat dr. Rupnik, ravnatelj podružnice Poštne hranilnice dr. Šavnik, predsednik Odvetniške zbornice dr. Majaron in predsednik Notarske zbornice g. Hudovernik, v imenu Zveze industrijcev sta se pogreba udeležila g. Dragotin Hribar in tajnik inž. Šuklje, kot zastopnika Trgovske zbornice pa g. Jelačin in dr. Windischer.

Korporativno se je nadalje udeležil pogreba zbor ljubljanskih predstavnikov tujih držav gg. konzuli Gavotti, Resl, Richard, Štrucelj in Dular. Pravoslavno občino sta zastopala njen predsednik direktor Djinovski in prota Janković, ljubljansko Češko Obec g. prof. Vedral in vseučiliški prof. dr. Kral, JČligo pa g. dr. Gregorin. Sledila je še dolga, dolga vrsta gospodov in dam, zastopniki vseh ljubljanskih slojev, vseučiliški profesorji, industrijci, odvetniki, trgovci, obrtniki, novinarji, veliko število zavedne napredne mladine, ki ji je bila pokojna gospa Milena naklonjena pokroviteljica, in mnogo, mnogo ljubljanskih žena in deklet, ki so gojile do gospe Milene ljubezen in globoko spoštovanje.

Slovo pred Sokolskim Taborom.

Ko so se izpred hiše žalosti pomikale poslednje gruče udeležencev, se je čelo sprevoda že počasi bližalo Sokolskemu Taboru, kjer se je izvršila ginljiva poslovitev od pokojne vzorne Sokolice, sestre Milene, podstarostinje Sokola I. in kumice njegovega prapora. Z velikim črnim zagrinjalom je bilo pregrnjeno južno pročelje Sokolskega doma. Ko se je pred stopniščem na velikem trgu okrog pogrebnih vozov zgrnila tisočglava množica, je namestnik staroste in predsednik »Društva za zgradbo Sokolskega doma« br. Josip Turk izpregovoril naslednje poslovilo:

«Težko je slovo od mladega življenja, ki je še toliko obetalo in ki ga bridko pogrešajo tisoči — vsi tvoji znanci, vse tvoje prijateljice, ki jim je bil tvoj nekdaj tako vedri obraz, tvoja tolažilna beseda mogočna moralna opora, tvoje zlato srce pa živa dobrota vsem, ki so potrebovali tvoje pomoči.

Zapušča nas žena vztrajnega dela, vzor skrbne matere in žene, ki je bila sposobna zapostaviti vse osebne rodbinske ugodnosti, širši, splošni in nadrejeni ideji za narod in splošnost, ki ji je udano služila pokojnica sama in vsa njena spoštovana rodbina.

Poslavljamo se na tem mestu od žene — Sokolice. Težko je slovo. Tabor je izgubil svojo ljubečo starostinjo, ki je pomagala graditi ta Sokolski dom in ki se ga je oklepala do zadnjega z vso močjo ženske duše, ki je sposobna toplega navdušenja za ideale, posvečene napredku vsega naroda.

Ta prostor je posvečen zdravju in življenju. Življenje in smrt se danes srečavata na tem mestu. Solza borbenega moškega duha se v tem trenutku staplja z žalujočo solzo ženske rahločutnosti v eno sveto harmonijo vzvišenih čustev: sestra Milena, vračaš se v naročje matere zemlje. Ohranjamo ti čut globoke hvaležnosti, tvojim dragim preostalim pa naše toplo prijateljstvo. Draga sestra starostinja, tvoj duh, sokolski vzor tvojega življenja ostani zvezda vodnica in moralni temelj vsemu nadaljnemu delu na Sokolskem Taboru. Draga sestra Milena! Predno te izročimo materi zemlji k večnemu počitku, predno izročimo tebe, ki te je kruta smrt iztrgala iz rok tvoje priljubljene rodbine in iz rok Sokolstva, ti kličem še enkrat poslednji sokolski pozdrav: Zdravo!»

Globoko so presunile jedrnate in trpko povdarjene poslovilne besede brata Josipa Turka vsa srca. Ko je takoj nato združeni pevski zbor zapel večno lepo žalostinko »Vigred se povrne«, in se je prapor Sokola I. poklonil ob krsti poslednjemu, so zablestele solze v slehernem očesu. Mnogi so zaihteli na glas, posebno mladina je jokala, ko je po odpeti žalostinki polagoma krenil sprevod dalje ob turobnih zvokih fanfare, ki so se oglasile na balkonu Sokolskega doma. Le majhen del udeležencev sprevoda se je na Taboru oddvojil od pogreba in se vrnil v mesto — ogromna večina je zvesto in vdano kakor pritegnjena z neizrekljivo tugo sledila krsti dalje do kapelice na Martinovi cesti in še dalje — do groba . . . In med tem, ko so se z zvonika katoliške cerkve na Taboru oglašali zvonovi, je turobno klenkal v poslednji pozdrav tudi mali zvonček pravoslavne kapelice.

Pretresljivi prizori ob svežem grobu.

Poslednji solnčni žarki so zlatili ljubljansko pokrajino, ko je krenil žalni sprevod z venci na čelu proti odprti gomili. Ob njej se je že zbrala velika množica ljudi. Sokoli z zastavonošo so stopili okoli groba, sokolska godba pa se je postavila v ozadju. Pred krsto so prinesli številne vence, za krsto pa so se vsule za razžaloščeno rodbino nove množice občinstva. Pevci so se postavili v posebno skupino pred grobom. Votlo je zagrmela krsta z zemskimi ostanki; sokolska zastava se je nagnila v zadnji pozdrav. Po kratkih cerkvenih obredih so zapeli pevci pod vodstvom g. Premelča turobno »Blagor mu . . .«, nakar je stopila ob odprti grob v imenu »Kluba Primork« ga. Maša Gromova, ki je izrekla pokojni gospej Žerjavovi sledeče poslovilne besede:

«Kaj je res, da stojimo ob odprtem grobu naše ljubljene Milene? Kaj je res, da smo izgubili našo tovarišico, ki je še nedolgo tega sedela med nami?

Odrevenela je tvoja roka, otrpnilo je tvoje človekoljubno in plemenito srce! Tega se ne zavedamo samo me žene, temveč tudi vsi oni, ki so potrebni pomoči.

Kje naj najdemo besed, ki bi bile primerne ob tem težkem slovesu? Kje naj najdemo nadomestilo za to prebridko izgubo?

Milena! S teboj je naše ženstvo izgubilo del svoje duše! Posebno pa je zadet naš Klub Primork, kateremu si bila vse, nerazdružljiva in vedno ž njim. Tvoje življenje je bilo kratko, ali bogato; zato si bila poklicana po bogato plačilo!

Milena! Hvala ti za ljubav in naklonjenost! Mi gremo svojo težko pot naprej; tebe pa, ki nisi bila ustvarjena za ta svet, je vzelo nebo . . . Tvoj duh, ki se je povzpel v višave, naj vodi naše delo!

Milena! Odšla si; naš klub plaka in se solzi in se klanja tvojemu večnemu spominu.»

Za go. Gromovo je govorila profesorica ženske realne gimnazije ga. Grošljeva, ki je izrekla presunljive besede:

«Gospa Milena! Zazevala je zopet ona črna, gledna, nenasitna zemlja in zahrepenela po tvojem mladem, lepem življenju . . .

Črna, strahotna slutnja je zasenčila vedrost tvoje zlate duše, ugasnila tvoj mili, lepi smehljaj in ti izvila iz prsi bolestni vzklik: Oh, nikar še! Žena sem in mati, moj dom, moja deca!

In mi smo molili s teboj, s teboj prosili, upali s teboj. Zaman! Kruto koprnenje zemlje je bilo močnejše od naših prošenj: objelo te je s silno močjo narave in zdaj se bo oklenil tvojega ljubečega, dobrotnega, vseobjemajočega srca ta tihi, temni, tesni grob . . .

Žarko jesensko solnce se zdaj poslednjič poslavlja od tebe. Objelo in pozlatilo je vso tvojo poslednjo pot, kot je bilo tvoje življenje ena sama zlata žarka pot ljubezni, dobrote, dela in žrtvovanja. Gospa Milena! Bodi ti lahka ljubljena zemlja domača!»

In zagrmele so prve grude zemlje na krsto . . . Zaihteli so zbrani, nobeno oko ni ostalo suho. Sokolska godba je zaigrala žalostinko, starosta Sokola I. dr. Pestotnik je stopil h grobu in vrgel tri grude prsti, sokolska zastava se je nagnila v grob v zadnji pozdrav. Molče in s tugo v srcih so se umaknili žalostni oče z deco in ostali ožji sorodniki, da se za hip pomudijo na grobu brata pokojne gospe dr. Josipa Lavrenčiča. Še dolgo so stale množice ob odprtem grobu in se poslavljale od drage pokojnice. Že so legle na grobove večerne sence in tiho so se razšli zadnji, ki so ihte strmeli v temni grob prerano umrle dobre gospe Milene.

Žalni sprevod se pomika s Kongresnega trga. — Na desni: Voz s krsto se je ustavil pred Sokolskim Taborom

nik do neusmiljenih trenotkov, ko je kladivo zabilo žreblje v mrko rakev, so še prihajale v sobo pokojne gospe Milene gruče za gručo, da poslednjič poškropijo mrtvo zlato srce, da poklonijo nagelj, krizantemo, šopek, venec. Bilo je cvetja, kakor v pravljičnem vrtu. Polna vsa soba, mrtvaška postelj, visoko obsuta z žlahtnimi krizantemami in nageljni, po hodnikih in v veži so ob stenah sloneli prekrasni venci, do 50 po številu, poklonjeni od raznih društev in korporacij, sorodnikov, znancev in prijateljskih obitelji — venci in šopki v najpestrejših kombinacijah, cvetov in zelenja, lovora in trnja, najkrasnejši med njimi poklonjen od posl. kluba SDS: rdeči nageljni, bele krizanteme, širok svilen trobojni trak s posvetilom: Vzorni jugoslovenski ženi. Dva ljubka venca gojenk ženske realne gimnazije in še in še, šopek pri šopku, venec pri vencu, težki zlati trakovi, zlate črke in zlate besede. Še ko se je bližala ura pogreba, so prinašali poklonila v poslednji pozdrav gospe Mileni, ki je vse svoje življenje ljubila cvetje in rože.

Desettisočglave množice.

Davno pred 3. popoldansko uro so se na Kongresnem trgu začele zbirati črne množice. Zaseden je bil ves trg pred univerzo, polni vsi balkoni in okna, natrpani vsi pločniki naokrog in bližnji drevoredi v Zvezdi. In v istem času, ko je prostor pred hišo žalosti napolnila najpestrejša družba udeležencev in se zbirala v skupine, se je na vseh ulicah, koder se je pozneje pomikal sprevod, gnetel gost špalir, glava pri glavi. Do 20 tisoč ljudi je s solznimi očmi pozdravljalo gospo Mileno Žerjavovo na zadnji poti in ji izkazalo poslednjo čast.

Ko so prinesli krsto pred hišo in so štirje oo. frančiškani opravili blagoslovitev, so združeni pevci pod vodstvom pevovodje g. Zorka Prelovca zapeli pretresljivo nagrobnico: »Pomladi vse se veseli«. Nežno ubrana žalostinka je izvabila marsikomu solze genotja.

Naglo in spretno organizirano se je takoj nato razvil veličastni pogrebni sprevod, kakršnega Ljubljana že dolgo ni videla. Tam pred nunsko cerkvijo je godba Sokola I. intonirala turobno žalostinko, takoj za godbo so se zvrstili člani Sokola I. s svojim novim praporom, ki je bil danes prvič na ljubljanskih ulicah; turobna usoda je hotela, da je svoj prvi poklon naredil nad odprtim grobom svoje kumice. Za Sokolom I. se je razvrstilo ostalo ljubljansko Sokolstvo, deloma v kroju, deloma v civilu; dve Sokolici-vaditeljici sta nosili venec Sokola I. Za Sokolstvom je sledila deputacija Orjune istotako z vencem, ki so ga nesle tri Orjunašice,

Koliko ljudi je bilo na pokopališčih na praznih Vseh svetnikov?

Od «Društva skrb za mladino» prirejeno štetje obiskovalcev pokopališč je dalo zanimiv rezultat.

Predvsem je ugotoviti veliko umevanje prirejenega štetja od strani občinstva in njega discipliniranost.

Velika večina je imela svoj novec že pripravljen ter ga mimogrede, dobrodušno, brez vpraševanja oddala.

Štetje je trajalo od 7. ure zjutraj do večera. Dokler ni pritisnila masa med drugo in četrto uro popoldne, je bil le redek on', ki ne bi bil oddal svojega obolusa. Ob največjem navalu pa je bilo takih približno tretjina.

Rezultat je sledeči: Pri Sv. Križu je bilo oddanih 13.388 komadov raznih novcev, torej se je tudi toliko oseb udeležilo štetja. Z vozili se je tja pripeljalo okoli 3000 ljudi in onih pešcev, ki so šli mimo nabiralnikov praznih rok, je bilo okoli 4600. Celokupen obisk pri Sv. Križu precej natančno ugotovljen je znašal torej okoli 21.000 oseb.

Pri Sv. Krištofu je bilo okoli 4000 obiskovalcev, v Štepanji vasi 700 in na Viču 600.

Na vseh štirih pokopališčih je bilo oddanih novčanic: 76 komadov po 10 Din; 3 komadi po 5 Din; 2019 komadov po 2 Din; 8024 komadov po 1 Din; 2945 komadov po 50 para; 12 komadov po 25 para; 9 komadov po 20 para; 3917 komadov po 10 para in 117 komadov po 5 para.

V inozemskih novcih pa 48 komadov in to avstrijskih, italijanskih, poljskih, ruskih in ameriških. Poleg tega je bil oddan še en bon in dva gumba. Povprečno pride torej na vsakega darovalca po en dinar.

«Društvo skrb za mladino» je doseglo s svojim štetjem vsekakor prav lep uspeh. V nedeljo je isto društvo prodajalo cvetlice, kar je tudi dobro uspelo, ter oboje izkupilo znatno podprlo društveni namen, sezidati na dalmatinski obali okrevališče za bolno in ubogo našo deco.

Vsa čast discipliniranosti našega občinstva in najiskrenejša mu hvala za požrtvovalnost.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sobota, 5. nov.: «Dva bregova». Premijerski abonma.

Nedelja, 6. novembra. Ob 15. Večni mladenič. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ljubljanska opera

Sobota, 5.: «Rigoletto». Ljudska predstava po znižanih cenah. Gostuje g. Vičar iz Zagreba. Izv.

Nedelja, 6.: «Bajadera». Opereta. Premijerski abonma.

Mariborsko gledališče

Sobota, 5.: Zaprto.

Nedelja, 6.: ob *15.* «Snegulčica». *Otroška predstava.*

Nedelja, 6.: ob 20. «Čardaška kneginja».

Šentjakobski gledališki oder

Nedelja, 6.: «Školjka». Gostovanje na sokolskem odru v Škofji Loki.

Mariborski gledališki abonenti se vljudno naprošajo, da vplačajo novemberski obrok najdalje do 10. t. m.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, dne 6. novembra začenja mariborsko gledališče s popoldanskimi predstavami. Popoldne ob 3. se ponovi otroška igra «Snegulčica», zvečer ob 8. pa se uprizori prvič v sezoni priljubljena opereta «Čardaška kneginja».

«Čardaška kneginja» na mariborskem gledališču. Ker je gdč. Lubejeva okrevala, se uprizori priljubljena opereta «Čardaška kneginja» to nedeljo zvečer.

Opozarjamo na pondeljkov koncert opernega baritonista Nikola Cvejića iz Zagreba, na katerem sodeluje tudi koncertni pianist Peter Dumičić. Na sporedu je cela vrsta skladb - samospevov jugoslovenske literature, kakor tudi arij iz raznih svetovnih, Ljubljani tudi nepoznanih avtorjev. Na klavirskem programu sta zastopana Liszt in Chopin. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

K nameravanemu koncertu komornega kvarteta Zike. Včeraj, v četrtek zvečer so se pripeljali v Ljubljano z dunajskim brzovlakom člani komornega kvarteta Zika, t. j. brata Rihard in Ladisliv Zika ter Berger in Černy. Ker pa je bila iz krogov stalnih koncertnih obiskovalcev izražena želja, naj se koncert od petka preloži na poznejši datum, je bilo tej želji ustreženo. S pritrdilom članov kvarteta je koncert prestavljen na četrtek, 17. t. m. Kupljene vstopnice veljajo za ta večer.

OBLAČILA Ivdke I. Maček

LJUBLJANA. Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša.

Domače vesti

* **Spomenik kralju Petru v Beogradu.** V novi načrt budžeta ministrstva ver je vnešena svota potrebna za končno dovršitev postavitve dostojnega spomenika kralju Petru Osvoboditelju. S prostovoljnimi prispevki se je doslej nabralo okroglo 300.000 dinarjev. Upati je torej da naša prestolica v kratkem postavi projektirani spomenik svojemu velikemu kralju-osvoboditelju.

* **Novi šolski zakoni.** V ministrstvu prosvete se dovršuje načrt o osnovnih in srednjih šolah. Novi načrti se predložé Narodni skupščini. Kar se tiče novega načrta zakona o univerzah, je sestava načrta poverjena rektorju beograjske univerze Čedi Mitroviću, ter univerzitetnim profesorjem dr. Metodu Dolencu, Slobodanu Jovanoviću in M. Kostrenčiću. Tudi ta načrt bo v kratkem dovršen in predložen Narodni skupščini na odobrenje.

* **Zabranjeni bolgarski koledarji in tuji listi.** Ministrstvo za notranje zadeve je zabranilo uvoz in razpečavanje vseh bolgarskih koledarjev, ki propagirajo idejo »makedonstvujuščih«. Zabranjen je nadalje bavarski list »Münchener neuste Nachrichten« ter tržaški «Piccolo», »Il Piccolo della sera« ter »Le ultime Notizie«, ki psujejo naše ljudi v Dalmaciji kot tujce in barbare, ter reklamirajo našo Dalmacijo za Italijo, češ da je Dalmacija v celoti etnografsko, historično in kulturno italijanska dežela.

* **Hrvatski planinci v Sloveniji.** Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« priredi jutri za svoje člane tri izlete v Slovenijo in sicer na Lisco pri Sevnici s sestopom v Rimske Toplice, na Kopitnik pri Zidanem mostu in na Tolsti vrh s sestopom v Laško.

* **Novo poštno poslopje v Novem Sadu.** Kakor poročajo iz Novega Sada, je novozgrajeno poštno poslopje popolnoma dovršeno in opremljeno ter bo dne 15. novembra izročeno svojemu namenu. Novo poštno poslopje se nahaja na Wilsonovem trgu Gradbeni stroški znašajo okroglo tri milijone dinarjev.

* **Dijaki-vojaki na odsluženju roka.** V zadnjih dneh so odšle večje skupine dijakov-vojakov k svojim komandam na odsluženje dijaškega roka. Oni, ki služijo v pehoti, so odpotovali v Bileče v Hercegovini, kjer je bila te dni otvorjena šola za rezervne oficirje. Inženjerska četa za dijake se nahaja v Mariboru, a artiljerijski bataljon v Osjeku.

* **Nameravan atentat na našega dunajskega poslanika.** Z Dunaja prihaja poročilo da nameravajo makedonski revolucijonarji izvršiti atentat na tamkajšnjega jugosloven skega poslanika g Gjorgjevića. Kakor je policija ugotovila, so se opetovano mudili v poslopju poslaništva sumljivi individuji, ki so skušali dognati, kam se podaja poslanik, kedar zapusti poslaniške prostore. Ti individuji zalezujejo poslanika brez dvoma v v svrho, da bi ga na cesti napadli. Policija že več dni skrbno straži posopje našega poslaništva. Tudi v notranjosti poslopja je bila varnostna služba poostrena. Po informacijah na pristojnem mestu odgovarjajo te vesti dejstvom. Poslanik sam se sedaj ne nahaja na Dunaju, ker se kot narodni poslanec mudi te dni v Beogradu.

* **Zračna pošta.** Kakor znano, se odpravljajo iz naše države z zrakoplovom pošiljke za Francijo, Češkoslovaško, Poljsko, Avstrijo, Madžarsko. Rumunijo in Turčijo. S 1. novembrom se je prenos pošte z letali za dobo zimske sezone ustavil.

* **Nova prodajna cena listov za odgovor.** Ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se prodajna cena listov za odgovor zniža od 8 na 5 Din. Pošte pa so še nadalje dolžne, da zamenjujejo iz inozemstva došle liste za odgovor za znamko, ki je potrebna za frankiranje navadnega pisma v inozemstvo. torej po sedanjem pisemskem pristojbniku za inozemstvo za znamko 3 Din.

* **Novi stanovanjski zakon.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v današnji številki novi stanovanjski zakon ki je dne 1. novembra stopil v veljavo.

* **Kmetijska šola na Grmu** je s koncem oktobra zaključila šolsko l. 1926-27. Letnik je dovršilo 31 učencev, od teh s prav dobrim uspehom 5, z dobrim 23, z zadostnim 3. Jubilejno potrvalno diplomo je dobil kot vsestransko najboljši učenec Albert Breznik iz Globasnice na Koroškem. Učenci so se poslovili od zavoda s prisrčno domačo prireditvijo ter odšli polni idealnih načrtov za bodočnost na svoje domove. Želimo, da bi ti, za lepo in dobro navdušeni mladeniči krepko pomagali kmečkemu stanu do boljših časov. — Novo šolsko leto 1927-28 se prične v pondeljek 7. t. m. Sprejetih je 52 gojencev, 33 v celoletno šolo, 19 v I. tečaj zimske šole.

* **Izpraznjena je služba starešine pri pošti v Hrastniku.** Prosilci naj vlagajo s 15 dinarji kolkovane prošnje na poštno ravnateljstvo ljubljansko.

* **Podružnica jugoslovenskega šumarskega udruženja v Ljubljani posreduje** brezplačno gozdarske službe ter vabi gg. delodajalce — gozdne veleposestnike, da blagovolijo prijaviti event. prosta službena mesta v tej podružnici

* **Gibanje nalezljivih bolezni.** V ljubljanski oblasti je bilo po uradnih podatkih dne 15. oktobra bolnih na nalezljivih boleznih 82 oseb in sicer: na škrlatici 25, na tifuznih boleznih 21, na davici 14, na dušljivem kašlju 13, na griži 6, na krčeviti odrevenelosti 2 in na šenu 1 oseba.

* **Higijena v gimnazijah.** Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, s katerim se higijena uvaja kot obligatni učni predmet v vseh srednjih in strokovnih šolah. O higijeni bodo predavali zdravniki.

* **Zrele jagode tudi na Dolenjskem.** Iz Trebnja sta nam dve tamkajšnji gospodični Pavla in Kamila, poslali šopek zrelih jagod, ki sta jih na Vseh svetih dan nabrali na izprehodu v tamkajšnji okolici. Tudi solnčna Dolenjska se naslaja s krasnimi dnevi letošnje mile jeseni.

* **Spomenik književniku Franu Kurelcu.** V Ogulinu se je sestavil poseben odbor, ki si je nadel nalogo, da na tamkajšnjem Glavnem trgu zaslužnemu hrvatskemu književniku Franu Kurelcu postavi dostojen spomenik. Akciji stoji na čelu odvetnik dr. Milan Sokolović.

* **Nesreča na trhlem mostu.** Pišejo nam: V romantični dolini Savinje med Ljubnim in Lučami je gotovo vsakemu planincu in izletniku dobro znana Jezernikova brv, ki vodi od državne ceste preko divje šumeče Savinje in ogromne skale mimo struge na drugi breg. Minulo soboto je jahal preko brvi na konju Jezernikov hlapec, za katerim je šel drugi konj. Na drugi polovici mostu že blizu desnega brega se je most, ki je bil očividno že trohnel, naenkrat podrl ter je hlapec s konjem vred padel 5 m globoko v Savinjo, ki je tod deroča in polna velikih skal. Hlapec in en konj sta srečno prebredla na suho, drugi konj pa je skoro utonil in so ga le s težavo potegnili na suho. Orožništvo iz Luč je s požrtvovalno pomočjo domačinov potegnilo ubogo in popolnoma premraženo žival na cesto, odkoder so konja odpeljali v Luče, kjer so ga začasno spravili v neki hlev. Nesreča bi bila lahko zahtevala človeško žrtev in izgubo dveh konj. Dokaz, da se v naših krajih premalo pazi na varnost življenja.

23.

Nov in zdrav postal bo narod,
ves se bo pomladil zarod,
vse veselo bo na sveti,
če ga hraniš s »PEKATETI«.

(Dalje prih.)

* **Škrlatica v Zagrebu se še vedno širi.** Kakor javljajo zagrebški listi, se škrlatica v Zagrebu še vedno širi. V bolnici na Zelenem bregu se nahaja sedaj 120 oseb, ki so obolele na škrlatici, 10 takih bolnikov pa je v privatni oskrbi. Ker je bolnica že prenapolnjena, je mestna občina sklenila, da se čimprej postavijo štirje paviljoni za bolne na škrlatici. Mladini izpod 17 let je obiskovanje gledališča in kino-predstav prepovedan.

* **Tramvaj smrtno povozil neznano starko** V Jurišičevi ulici v Zagrebu je predvčerajšnjim tramvaj povozil starko, ki je v kritičnem trenotku šla preko tira. Zgrabila jo je desna stran motorja ter z veliko silo sunila na hodnik. Starka je nezavestna obležala ter pol ure poznejе v bolnici umrla Njena identiteta se še ni mogla ugotoviti. Tramvajski voznik Štefan Trubar je bil aretiran, pozneje pa izpuščen, ker se je dognalo, da on ni zakrivil nesreče.

Vsem gospodom

ki žele obleko po najnovejšem kroju, se priporoča pravkar otvorjeni prvovrstni modni atelje JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. V zalogi največja izbira češkega in angleškega sukna.

* **Samomor mladega orožniškega častnika.** V Sarajevu je predvčerajšnjim povzročil veliko senzacijo samomor žandarmerijskega poročnika Vojislava Travnja. Vojislav je rodom iz Sarajeva, kjer je v tamkajšnji družbi zelo priljubljen. Pred kratkim je bil premeščen v Sandžak, kjer bi imel položiti žandarmerijski izpit. Ker izpita ni napravil, si je z revolverjem končal življenje.

* **Jugosloven aretiran v Batavliji.** Dopisnik berlinske »Vossische Zeitung« javlja iz Batavije v vzhodni Aziji, da je bil tamkaj aretiran neki zobozdravnik Petković, rodom Jugosloven, ker je razširjal komunistične spise ter imel v zalogi veliko množino ciankalija.

* **Ne kuriti za dimnik, temveč za sobo** — s tem so poskušali že pred 1 do 2 letoma, ker je znano, da gre z dimom toplota skozi dimnik, tako da se mnogo gorljivega materijala izgubi. To vprašanje je rešila specijalno za kurjavo z drvmi peč »Zephir«, ki lahko s polovico toliko drvmi ogreje našo sobo, kakor katerakoli druga peč. Oddelek za peči subotiške tvrdke Barzel d. d. jih je te dni preizkusila ter je izključujoč vsak dvom ugotovila, da lahko uporabljajoč peč »Zephir« obdržimo normalno sobo toplo 24 ur z 10 kg drvmi. 1614

* **Važnost lizoforma** za gospodinje in matere je v tem, da je lizoform edino jako desinfekcijsko sredstvo, ki nima slabega duha in ne ostavlja madežev. Zato je lizoform najboljše desinfekcijsko sredstvo, ki nam ga je do danes kemija dala. 1100

* **Bolne ženske** dosežejo z uporabo prirodne grenčice **Franz Josef** neovirano, lahko izpraznitev črevesa, s čimer je pogosto v zvezi izredno dobrodejen učinek na obolele organe. Stvoritelji klasičnih učbenikov za ženske bolezni pišejo, da so ugodne učinke vode **»Franc Josef«** potrdila tudi njih preiskavanja.

* **Opozarjamo na današnji oglas tvrdke A. Lamprett.** 227

* **Obleke** kemično čisti in plisira tovarna JOS. REICH.

Žrebanje loterije

društva »Trgovske akademijac« v Ljubljani se je na željo številnih naročnikov sreč, ki so zamudili termin 27. oktobra

preložilo neprekliono na 5 december.

Prodaja sreč v trafikah, trgovinah in zadnji rok za plačilo do 1. decembra.

Pri društvu naročene srečke se pošiljajo naročnikom samo proti plačilu.

Srečka 10.— Din, dobitkov 885 od 50.— do 100.000.— Din.

Samo še danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri. — Velefilm ljubezni in sporta:

Svetovni prvak

Po romanu Wernerja Scheffa. — V glavnih vlogah *Olga Čehova, Xenia Desni, Fred Solm.* — Umetniško delo nemške filmske industrije! — Prijatelji sporta oglejte si ta film danes, ker jutri je prepozno!

Kino «Ljubljanski dvor»

Iz Ljubljane

u— **Ruske emigrante opozarjamo,** da se bo vršil v nedeljo v liturgiji v pravoslavni kapelici parastos za padlimi v svetovni vojni in ubitimi pod boljševiškim režimom. Po parastosu opravi svečenik molitev za osvobojenje ruske države izpod boljševiškega jarma. Predsednik Zveze ruskih častnikov general Žoltenko.

u— **Sprememba posesti.** Prometna banka d. d. v Ljubljani je kupila od veletržca g. E. Mayerja vogalno hišo nasproti magistrata, v katero se spomladi preseli iz svojih dosedanjih prostorov v Prešernovi ulici št. 4. 1623

u— **Preporodaši! Preporodašice!** Danes ob 17.30 se bo vršil tretji redni sestanek SJSU »Preporod«. G. dr. Stojan Bajič nadaljuje s temo: »Problem svetovnega miru«. Ker je tema jako zanimiva, se udeležite sestanka polnoštevilno. — Odbor.

u— **Savez trezne mladine.** Danes ob 17. v Akad. kolegiju kurz iz alkoholnega vprašanja za nižješolce, ob 18. pa za višješolce.

u— **Potovanje po naši solnčni Dalmaciji.** Danes ob 14.30 se bo vršilo v prostorih kina Matice filmsko predavanje ZKD o najlepšem delu naše države — o solnčni Dalmaciji. Predavatelj g. prof. E. Pavlič bo opisal na podlagi krasnega filma vso našo rivijero, biser naše Adrije. Jutri, v nedeljo se bo vršila zaradi prepovedi policijske direkcije, le ena sama predstava, in sicer ob 11. uri dopoldne, na kar opozarjamo cenj. občinstvo, ki naj zato poseti v kolikor večji meri to predstavo. Mesto prve nedeljske predstave ob 9.30, ki mora zaradi omenjene prepovedi odpasti, se bo ponavljal film še v pondeljek ob 14.30, nakar opozarjamo zlasti šolska vodstva, ki imajo pri tej predstavi glede na poučno snov še posebne olajšave in znižane cene.

Sijajen zaslužek

ima, kdor proda kože od divjačine tvrdki **Peter Semko,**

Ljubljana Turjaški trg štev. 1,

ki plačuje vse vrste kože najdražje.

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Glasom uradnih podatkov se je v Ljubljani tekom meseca oktobra rodilo 116 otrok (59 moškega in 57 ženskega spola), umrlo pa je 38 moških in ravno toliko žensk, skupaj 76 oseb in sicer 14 oseb za jetiko, 9 za boleznijo na srcu, 9 za ostarelostjo, 5 za pljučnico, 4 za rakom, 2 za prirojeno slabostjo, 2 za vnetjem možganske mrene, 1 za davico 1 za trebušnim legarjem, 1 za krčenjem jeter, 25 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 3 osebe pa so izvršile samomor. Na nalezljivih boleznih je obolelo 19 oseb: 9 na davici, 4 na legarju, 3 na škrlatinki in 3 na šenu.

u— **6% obligacije mestne občine Ljubljane iz leta 1927.** so strankam na razpolago ob uradnih urah pri mestni blagajni.

u— **Akademski pevski zbor v Ljubljani.** Občni zbor APZ se bo vršil danes ob 4. uri popoldne v balkonski dvorani univerze. Udeležba za člane obvezna; gospodje, ki so pri zboru sodelovali vabljeni. — Odbor. 1624

u— **Društvo »Soča«** priredi nocoj v Ljubljanskem dvoru prvo predavanje v tej sezoni. Predaval bo univ. prof. dr. Aleksander Bilimović o temi: »Agrarni ustroj in agrarna reforma v Jugoslaviji«. Pridite polnoštevilno in točno. Začetek ob 20.30 — Vstop prost.

SOKOL «ŠIŠKA»

PRIREDI DANES, V SOBOTO ZVEČER V NOVI DVORANI GOSTILNE KERŠIČ

DRUŽABNI VEČER

S PLESOM

ZAČETEK OB 20. — VSTOP PROST.

u— **Odbor plesnih vaj ASK Primorja** javlja, da se bodo vršile odslej plesne vaje, začenši v nedeljo, v »Beli dvorani« hotela Union. Začetek plesnih vaj je ob 3. uri popoldne. Vstop imajo dijaki, akademiki, člani in prijatelji zbora ter vpeljani gosti.

u— **Valček je bil nekdaj** najpriljubljenejši ples najširših krogov. Ali še veste, kako lepo je bilo na prvem valčkovem večeru na Taboru? Godbeni odsek Sokola I. vas vabi na svojo prireditev v soboto, jutri ob 20. uri na Tabor, da poslušate njegov koncert. Toda potem se bodete nasmejali in naplesali valčkov, da bodete gotovo vsi prav zadovoljni. Pridite tedaj in uverili se boste, da bo prav zabavno. 1619

u— **Društvo učiteljev glasbe v Sloveniji,** s sedežem v Ljubljani, naznanja svojim članom, da se bo izredni občni zbor, ki je bil sklican za dne 31. oktobra 1927, vršil nepreklicno v pondeljek, 14. novembra ob 20. uri v salonu pri Mraku na Rimski cesti v Ljubljani. Dnevni red se naznani članom potom okrožnice.

u— **Drobna policijska kronika.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1 tatvina čistilnih sredstev 1 tatvina obleke, 1 tatvina cvetličnih lončkov na pokopališču, 1 tatvina denarja, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 prestopek nevarne grožnje, 2 nezgodi, 1 prestopek pijanosti in 7 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene tri in sicer: 1 zaradi pijanosti, 1 zaradi vlačugarstva ter 1 zaradi splošnega suma.

u— **Vsakdanja tatvina.** Delovodja Alojz Bašin, stanujoč v Mali Čolnarski ulici št. 4, se je pomudil v četrtek zvečer v Mezetovi gostilni na Krakovskem nasipu. Spravil je svoje 900 Din vredno kolo v vežo, dočim se je sam podal v gostilniško sobo. Ko pa se je okrog 23. ure hotel podati domov, je moral na svojo žalost ugotoviti, da bo moral domov pač peš, ker mu je kolo medtem neznan tat izmaknil.

u— **Vlom brez uspeha.** V skladišče trgovke Tomšičeve v Einspielerjevi ulici št. 7, je vlomil v petek ponoči drzen svedrovec ki pa je imel kljub svoji podjetnosti veliko smolo. Moral se je pač dobro uro truditi preden je mogel sneti ključavnico pri vratih. Ko pa je dosegel to, ni našel v skladišču nikakega plena.

20 letnica godbenega odseka Sokola I. v Ljubljani

Godbeni odsek Sokola I. v Ljubljani priredi v proslavo svoje 20letnice *SOKOLSKI VEČER na Taboru.* — Poleg koncertnega programa so na programu razne izvrstne komične točke, ki jih izvajajo priznani ljubljanski komiki. Po vsporedu prosta zabava s plesom. Karabet»Jazz«ban. — Začetek ob 20 uri Obleka poljubna. — Prireditev se vrši pri pogrnjenih mizah. Vstopnina za osebo 10 Din. — Prijatelji! Pridite polnoštevilno, podprite sokolsko godbo! — Zdravo!

u— **Razne tatvine.** Delavec Andrej Snoj stanujoč na Lipah št. 11, je pred par dnevi zapazil pri neki hiši na Cesti v Mestni log veliko lopato za rezanje jarkov v močvirju, ki je bila pred kratkim ukradena iz Stresenove šupe ob Poti na Rakovo jelšo. Lopato ki je vredna okrog 100 Din, je dobil po prijavi policiji lastnik nazaj. Kdo je lopato ukradel, doslej še ni ugotovljeno, bržkone pa je tat neki »Ludvik«, znan potepuh, ki ima na vesti že več sličnih grehov. — Na pokopališčih so, kakor navadno vsako leto tudi letos našli po prazniku Vseh svetnikov največ zabave otroci. Policija je dobila več prijav glede tatvine sveč ter lončkov na obeh pokopališčih. — Neznan tat se je spravil celo nad lastnino snažilca čevljev Franceta Stoparja, stanujočega na Kodeljevem. Ponoči se je zmikavt splazil na sicer zaprto dvorišče hotela Miklič v Kolodvorski ulici ter mu ukradel kompletno snažilno orodje s pasto in omarico vred, kar pomeni za reveža okrog 210 Din škode. — Delavki Frančiški Zelingerjevi, stanujoči v Tovarniški ulici, je lačen tat odnesel iz stanovanja 4 kg masti. Ni pa se zadovoljil samo s tem, marveč je šel še v klet, kjer hrani delavec Mehmed Porič svojo obleko vredno okrog 300 Din. Prilastil si je tudi to, nakar je brez sledu izginil.

Pridejo! Pridejo!

Veliki manevri!

Harry Liedtke

KINO DVOR KINO DVOR KINO

Iz Maribora

a— **Demokratski Martinov večer.** Krajevna organizacija SDS za III. okraj priredi nocoj v gostilniških prostorih g. Hönigmana v Melju št. 12. Martinov večer s koncertom ter raznimi drugimi zabavami. Vabimo vse naše somišljenike in prijatelje iz mesta in okolice, da se tega družinskega večera udeležijo. — Odbor.

a— **Pevci hrvatskega pevskega društva Kolo** se pripeljejo v Maribor danes v soboto dne 5. t. m. z osebnim vlakom ob 16.33 Glasbena Matica katere gost bo Kolo, pripravlja Zagrebčanom slovesen sprejem ter poziva vsa narodna in kulturna društva pa tudi vse občinstvo, da pokaže dragim gostom svoje simpatije ter se v velikem številu udeleži sprejema na kolodvoru. Večerni koncert pri Götzu se prične zaradi precejšnje dolžine skladbe in zaradi obzirnosti, ki smo jo dolžni našim gostom točno ob 20. uri. Občinstvo se naproša, da zavzame prostore pred določeno uro, ker bodo med izvajanjem dohodi v dvorano zaprti. Da ne bo gneče in prerivanja pri večerni blagajni, ki je namenjena v prvi vrsti zunanjim posetnikom, naj si mariborski obiskovalci koncerta nabavijo vstopnice že v predprodaji, kot je to običajno v drugih večjih mestih. Tudi besedilo se dobi v predprodaji. Za koncert vlada, kar je razumljivo največje zanimanje

a— **Je ni...** Prejšnji teden so listi objavili vest, da je ministrstvo prosvete imenovalo za mariborsko realko novega profesorja in profesorico Profesor je že davno nastopil službo, profesorice neke gdč. P. pa od nikoder ni. Ministrstvo namreč ne obvešča prosilcev o podeljeni službi, ravnateljstvo realke pa zopet ne ve njenega naslova in tako profesorica najbrž še danes ne ve, da jo je med tem država že osrečila s službo v Mariboru in realka jo zastonj pričakuje.

a— **Sportniki iz Melja.** Včeraj je bila dolga obtožna klop pred kazenskim senatom polna krepkih mladeničev iz Melja, ki so bili obtoženi pregreška po § 93 skz, ker so siloma preprečili aretacijo sportnikov, ki so igrali žogo po meljskih ulicah poleg tovarne Freund. Stražnik je neorganizirano športno društvo ponovno preganjal, ker se jo tovarna pritožila, da ji fantje pri žoganju razbijajo šipe. Seveda so imeli športniki vedno srečo, ker so stražnika pravočasno zagledali in jo urnih krač pobrisali na vse strani. Zadnjič pa je lepega jesenskega dne prišel stražnik z druge strani in pograbil največjega Nikolaja P. in ga hotel odpeljati na stražnico. Priskočil pa je ml. Alfred P. in Henrik R., pa sta aretiranca stražniku iztrgala. Pred sodiščem so vsi tajili in se v pristni meljski nemškutarski slovenščini zagovarjali, da »straža« ne govori resnice. Tudi avditorij je bil gosto zaseden po mladih meljskih nogometaših in je z mešanimi čustvi sprejel sodbo: Nikolaj P. dva dni zapora, Alfred P. in Henrik R. pa vsak po 100 Din ali 48 ur zapora. Četrtega kompanjona, Otona N. so oprostili, ker ga je stražnik razbremenil.

a— **Rabljaten tihotapec.** Pred meseci smo poročali o romantični aretaciji tihotapca Fr. Glaserja iz Hoč, katerega so tedaj lovili kakor divjega zajca po mariborskem kolodvoru in ga morali končno na vse strani prevezati da so ga ugnali. Pri tem je bil en stražnik tudi težko telesno poškodovan. Včeraj je okrožno sodišče obsodilo Franca Glaserja na 18 mesecev ječe.

a— **Porota Menoni.** Soproga bivšega uradnika ptujskega mest. magistrata nas prosi, da popravimo poročilo o tej razpravi v toliko, da je bil g. Menoni obsojen samo na dve leti ječe in ne na tri leta, kakor je bilo javljeno.

a— **Specijalist za ženske bolezni in porod dr. Benjamin Ipavic** v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 15.—16. (3.—4.) 1625

a— **Priporoča se modni salon Elza Šerak in dr. Maribor. Trubarjeva ulica 7.** 1559

a— **Motor trčil v vlak.** V četrtek zvečer je na vožnji od Št. Ilja v Maribor trčil železniški uradnik Fran Soklič z motociklom v vozeči vlak, ki je hotel pasirati železniško progo. Motor se je zaradi sunka razbil, Soklič in spremljevalka, ki je sedela zadaj, sta precej občutno poškodovana na glavi.

Iz Celja

c— **Zborovanje okrajnega učiteljskega društva** se vrši v Celju danes zaradi česar imata obe mestni in okoliška deška osnovna šola pouka prost dan. Na zborovanju bo predaval učitelj Franjo Roš o svojem potovanju po inozemstvu, kjer je opazoval ustroj najmodernejših deških osnovnih šol na Dunaju, Pragi, Leipzigu in Dresdenu.

c— **Uradni dan Zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani za Celje** in Celjsko okolico bo v torek, 8. t. m. od 8. do 12. dopoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. v Celju.

c— **Gremij trgovcev v Celju** bo imel v sredo, 9. t. m. ob 19. v mali dvorani Narodnega doma izredni občni zbor. Na tem občnem zboru se bo obravnavala sprememba pravil, obratni čas in ugodnosti pri trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani.

c— **Martinov večer Orjune Gaberje** bo nocoj v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Ker bo spored zelo pester, je upati da bo tudi udeležba povoljna.

c— **Neokusne reklamne table.** Med mariborskimi vestmi smo čitali opozorilo na stavbni urad mariborskega magistrata dá iz estetičnih ozirov po vzgledu drugih mest izdela neko merilo za reklamne table, ker so ponekod podjetniki že naravnost zadelali ulice z neokusnimi in velikimi reklamnimi tablami. Isto kar se v tem članku navaja o Mariboru, velja v enaki meri tudi za Celje. Tudi tu opažamo ponekod neokusne ter navadno mero presegajoče reklamne table. Ker je Celje letoviščarsko mesto z velikim tujskim prometom in je treba gledati še prav posebno na zunanjo lepoto ulic, naj bi mestni magistrat dopuščal le okusne, primerno velike ter tudi na primernih mestih pritrjene reklamne table.

c— **Raznoterosti iz Celja.** V celjsko javno bolnico so pripeljali 38 letno služkinjo Ano Spešič iz Prebrovnika pri Ptuju. Med vožnjo je padla iz vlaka med Celjem in Laškim. Dobila je le lahke poškodbe. V bolnico so nadalje pripeljali težko poškodovanega kovaškega pomočnika Jakoba Pukla, iz Škofje vasi. Napadel ga je dne 1. nov. v gostilni v Arclinu pri Vojniku neki neznanec. V zapore celjskega okrajnega sodišča so oddali zaradi potepuštva 19 letnega brezposelnega delavca Martina Peršeta. — Aretiran je bil 29 letni usnjarski pomočnik Peter Šegina, pristojen na Hrvatsko, ker je bil brez sredstev. Odposlali so ga odgonskim potom v Zagreb.

c— **Zopet tatvina kolesa.** Neznan uzmovič in prijatelj koles je ukradel g. Ivanu Lepšini iz Dolgega polja iz veže gostilne Wilson v sredo rdeče pleskano kolo znamke Dürkopf. Vredno je 1800 Din.

Adria čevlji

CELJE Narodni dom

Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani!

Pat in Patachon

v svoji najnovejši in najbolj uspeli pustolovni veseloigri

Lovca na neveste

(ali kot zeta)

Pat se zaljubi v kuharico, Patahon v sobarico, a usoda jima je namenila bogate neveste. — Pat kot šofer, Patachon kot sprevodnik. — Krasni naravni posnetki Dunaja in St. Moritza. — Tekme na sankah in skijih. — V ostalem zbrana filmska elita kakor: Vilhelm Diegelmann, Eugen Neufeld, Vera Woronina itd. — Opozarjamo na prekrasne slike v naših izložbah.

Predstave danes: ob 4., pol 6., pol 8., 9.

Elitni kino Matica. Telefon 2124.

20letnica sokolskega orkestra v Ljubljani

Ko se je leta 1907. ustanovil na vzhodni strani Ljubljane Sokol I. ter pričel s svojim delovanjem, se je zbralo tam v društveni sobi nekaj bratov, ljubiteljev glasbe in sklenilo ustanoviti pri novem društvu poseben godbeni odsek, ki naj bi združeval v prijetnem krogu pripadnike Sokola I., kjer bi se urili v glasbeni umetnosti ter koristili svojemu društvu. Pod vodstvom agilnega br. Pepeta Počivalnika so se pričele prve vežbe sokolskega orkestra in kmalu se je pokazalo, da bo postal društveni orkester stalna ustanova Sokola I. Bratje so pokazali takoj vztrajnost in pridnost ter vsestransko navdušenje, da uspeh ni mogel izostati. Orkester je pričel nastopati pri društvenih zabavnih prireditvah, pa kaj kmalu so ga klicala na sodelovanje tudi druga narodna društva v predvojni Ljubljani. Po smrti ustanovitelja br. Počivalnika je vodil ta odsek dalj časa g. Anton Jakl z vsem uspehom. Žal je nato svetovna vojna pretrgala delovanje tudi tej sokolski instituciji kakor vsem ostalim. Toda kmalu po koncu vojne so se sestali nekdanji tovariši, pridružili so se jim novi mlajši bratje in kmalu je zopet stopil na dan prejšnji sokolski orkester. Ko pa je kasneje pridobil v kapelniku br. Lavoslavu Pahorju energičnega vodjo, se je orkester spopolnil iz salonskega v kompletnega. Marsikdaj smo imeli priliko poslušati naše brate, kako jih je vodil br. Pahor vedno dalje in dalje.

Pozneje je nekako nastopila doba, ko je bil godbeni odsek mnogo bolj angažiran kot prvovrstni plesni orkester. Nekako v ta čas pa spadajo prve priprave za ustanovitev sokolske godbe na pihala. Med tem, ko je vodil salonski orkester tedaj br. Poljanec, je prevzel vodstvo pihalne godbe br. Verij Švajgar. Pričelo se je tedaj dvojno delo. In tedaj so pokazali naši bratje, da so tudi pomnoženemu delu kos. Četudi so nastajale mnogokrat velike težave, da, skoraj nepremagljive ovire, vendar vodniki niso klonili, temveč so z vso energijo zastopali stališče, da je treba premagati vse, saj brez ovir ni uspeha.

Danes, ko bo izpolnjenih dvajset let obstoja sokolskega godbenega odseka Sokola I., vlada v njem čilo in živahno vrvenje, saj podpira brata kapelnika Švajgarja celo godbeno vodstvo odseka, odsekov odbor pa ima v br. Franju Sirniku, edinemu članu od početka zanesljivega in dobrega predsednika. Napredek je viden, četudi je počasen, kajti krepka četa 40 bratov godbenikov je s kapelnikom na čelu prepričana, da mora vztrajno in pridno delo roditi uspeh. Prvo stopnjo smo dosegli, zakaj ne bi še kaj več?

Spominjajoč se ob tej priliki bratov ustanoviteljev, osobito pa br. Acceta, Počivalnika, Salmiča, Sirnika, Vidmarja in vseh ostalih, kličemo jubilantu naš skromni, a prisrčni sokolski: Zdravo!

Nesreče na Celovški cesti

Ljubljana, 4. novembra.

Ena najnesrečnejših ljubljanskih cest, pa niti ne toliko v mejah mestne občine kakor zunaj na periferiji, je Celovška cesta. S tem pa ne mislimo zidave in oskrbe ceste, marveč hočemo povedati le, da se tam pripeti največ nesreč z vsemogočimi vozili od kmečkega voza in kolesa do avtomobila.

Ni ga skoraj dneva, da ne bi imeli Šiškarji ali Zapužani in Draveljci prilike pogovarjati se o manjši ali večji nezgodi, o raznih karambolih, ki se tako radi pripete na tej cesti.

Včerajšnji dan beleži zopet dva taka dogodka.

Prvi se je primeril že takoj zjutraj okrog 8. na vogalu Celovške in Gasilske ceste. Ob imenovanem času je pridrvel na kolesu po Gasilski cesti 15letni trgovski vajenec Svoršak, stanujoč na Strmi poti št. 6. Istočasno je prišla po cesti delavka Marija Klevišarjeva. Svoršak se je v naglem diru zaletel naravnost vanjo in se prekopicnil čez njo. Kolo je odletelo nekam v stran, čez njega pa je padla Klevišarjeva. Ko so prihiteli ljudje na pomoč, so našli Svoršaka z veliko rano na čelu, nezavestnega, Klevišarjevo pa z lahkimi telesnimi poškodbami. Klevišarjeva je kmalu nato lahko odšla sama domov, dočim so morali dečka odpeljati z rešilnim vozom v bolnico.

Druga nesreča se je pripetila na večer malo po 17. uri in sicer na cesti poleg Zapuž, v bližini znamenja, nedaleč gostilne «Pri slepem Janezu». Žrtev nesreče, kolesarskega karambola, je bil 28letni uradnik OUZD g. Josip Ogrinc, stanujoč v Križevniški ulici št. 10. Peljal se je popoldne v družbi dveh tovarišev s kolesom v Št. Vid. Na povratku je Ogrinc v bližini Dravelj nekaj zaostal, dočim sta prijatelja vozila daleč spredaj. Poleg omenjenega znamenja je v mraku privozil Ogrincu nasproti neznan kolesar, ki se je z vso silo zaletel vanj. Pri padcu, ki je bil naravnost silovit, je Ogrinc odletel skoro na sredo ceste, kjer je obležal v nezavesti, dočim je neznani kolesar gledal, da jo je čimpreje odkuril. Ogrinc je priletel bržkone na več kamnov. Imel je prebito glavo na desnem sencu, na temenu in zadaj. Prijatelja, ki sta vozila naprej, sta Ogrinca pogrešila šele v Šiški, kjer sta ga čakala skoro tričetrt ure. Ker ga le ni bilo, sta se v skrbeh vrnila ter res našla tovariša v krvi na trdih tleh. Pri ranjencu so bili že stanovalci okoliških hiš, ki so ga z obkladki polagoma spravili zopet k zavesti. Prijatelja sta Ogrinca privedla pozno zvečer na šišensko stražnico, odkoder so telefonirali po rešilni voz, ki je Ogrinca prepeljal v splošno bolnico.

Po lastni krivdi se je ponesrečil v četrtek zvečer tudi tesarski pomočnik Fran D. iz Trzina. Menda je pil «likof» in se ga pri tem preveč navlekel. Kolovratil je pozneje po Bleiweisovi cesti, kjer je padel v pijanosti v obcestni jarek ter si prebil kožo na glavi. Padec pa je moral biti vsekakor hud, kajti možakar je obležal nezavesten. V takem stanju sta ga slednjič izvlekla iz jarka dva stražnika, ki sta obvestila o Francetovi nesreči rešilno postajo, ki je tudi tega siromaka spravila v bolniško posteljo.

Največja družba trgovcev z dekleti v Jugoslaviji odkrita in pod ključem

50 članov družbe aretiranih. — Pred nadaljnimi aretacijami.

Beograd, 4. novembra

Ob priliki velike racije, ki jo je te dni organizirala beograjska policija, je bil aretiran v hotelu »Karadjordje« neki Jovan Tomaš, o katerem so že dalj časa sumili, da se bavi s trgovino z dekleti.

Policijski agenti so Tomaša očitno presenetili. Skušal je z vso naglico skriti korespondenco, ki jo je imel v kovčegu, vendar pa se mu namera ni posrečila. Agenti so korespondenco takoj pregledali, a obenem aretirali tudi Tomaševo ljubico Marijo Mikićevo, s katero je Tomaš vzdrževal v Novem Sadu javno hišo.

Tomaš in njegova ljubica Mikićeva sta še zelo mlada. Tomaš je komaj 30 let star, zelo eleganten, a Marija 27 let, zelo lepe vnanjosti. Ko so ju policijski agenti vodili po ulicah na policijo, je Marija jokala, Tomaš pa je korakal z globoko sklonjeno glavo, da bi ga občinstvo ne spoznalo. Zaslišanje na policiji je privedlo do senzacijonalnih rezultatov.

Obširno izvedena trgovina z dekleti.

Jovan Tomaš je z nezadovoljstvom opazoval, kako dobiva v svojo javno hišo relativno slabo »blago«. Da bi več zaslužil, je skušal zbrati okoli sebe mlada in lepa dekleta, željna sveta in uživanja, ki bi jih po možnosti prodal nato v razne javne hiše. V tem njegovem načrtu mu je bila zvesta pomočnica njegova ljubica Marija, ki je ves svoj posel prenesla v Beograd. Na stanovanju svoje tete se je sešla z mladim trgovskim pomočnikom Ljubinkom Stefanovićem, ki ga je takoj navdušila za satansko delo. Njegova naloga je bila, dovajati mlada, lepa dekleta k Tomašu in njegovi ljubici, ki sta jih nato z omamljivimi triki, kakor da jih angažirata za gledališče, za film, za balet, za daktilografinje itd. pridobivala zase.

Posel v Beogradu pa je bil mnogo bolj nevaren, kakor sta si Tomaš in Mikićeva mislila. Zato sta sklenila, da bosta dobavljala dekleta iz Banata. Prav kmalu sta našla zelo marljivega agenta v osebi Aleksandra Vasilića, trgovskega potnika v Pančevu. Ta pozna vsako selo in vsako mesto v Vojvodini. Čez več dni je že imel na »lagerju« več mladih, prelepih deklet, ki so s svojo vnanjostjo, zdravjem in naivnostjo zadivile tudi samega Tomaša. Te devojke je Vasilić takoj odvedel v Beograd.

Pot, ki vodi v prostitucijo.

Vsa dekleta so bila navadno iz dobrih hiš. Zanimivo je, da se je nahajala med njimi tudi neka Slovenka z Bleda. Tomaš jim je govoril: »Dobili boste odlična mesta. Za nekaj časa, dokler ne uredim zadeve, boste ostale pri mojem prijatelju v hiši. Ne pozabite, da ste od sedaj dalje moje gojenke in da ste kot take angažirane!«

Preprostim dekletom je Tomaš obljubovalo, da jih bo namestil kot guvernante, kavarniške pevke ali največ kot — daktilografinje. Nekatere so morale pričeti z učenjem — strojepisja. Boljšim, inteligentnim dekletom pa je natvezil, da prejmejo filmske ali gledališke angažmane, da jih bo namestil kot tajnice pri bankah ali pa kot učiteljice v madžarskih ali nemških hišah.

Ko jih je Tomaš na ta način pregovoril, da so bile voljne ostati pri njem, jih je odvedel k zanesljivim svojim prijateljem. Tu so jih takoj začeli uvajati v »posel«. Predvsem so morale prisostvovati najbolj gnusnim prizorom med popolnoma pokvarjenimi dekleti in njihovimi kavalirji. Navadno so jih upijanili in če ni šlo zlepa, pretepli, kar se je tako dolgo ponavljalo, da so obupane klonile in postale navadne prostitutke. Vse to se je delalo po takem sistemu, da je v teku 14. dni vsaka izmed njih izgubila svojo nedolžnost in je padala vedno globlje »delujoča« v »penzijonu«.

Tomaš je prejemal dobro odkupnino. Nekatere, ki so se mu dopadle, je dajal v najem, po določenem roku pa jih je odvedel v svojo javno hišo v Novi Sad.

Številne aretacije.

V zvezi z aretacijo Tomaša in njegove ljubice je aretirala policija okoli 50 oseb. Med njimi je 17 prostitutk, ki so jih morali kot težko venerično bolne takoj odpraviti v bolnico.

Ob tej priliki so bili aretirani ljudje, ki pripadajo za Beograd novi kasti. Njihova naloga je bila, dovajati k omenjenim prostitutkam »goste«; živeli so od procentov svoje »ljubljene«. Poleg teh je bilo aretiranih tudi več zvodnic, ki so posečale posredovalnice za službe in iskale »blago«.

Tomaševa obrt je znašala v zadnjih treh mesecih 24 deklet. Pri vsakem je takoj zaslužil po 2000 Din. Ker je bil zelo prevejan, pa je navadno še pred prodajo zaslužil pri vsakem dekletu dvojno svoto.

Beograjska policija je vse aretirane trgovce z dekleti kaznovala s 30 dni zapora. V tem času namerava izslediti še ostale člane velikopotezno zasnovane družbe, zaključiti preiskavo in vse krivce izročiti sodišču.

Posebnost obutve,

ki jo izgotavlja tvrdka J. Brajer Breg štev 1. leži v tem, da je čevelj lepe oblike, iz trpežnega usnja in se more porabljati za vsako priliko, promenado, na daljše izprehode v naravo, dalje ob lepem in slabem vremenu.

NAJUGODNEJŠI NAKUP

oblačil lastnega izdelka nudi tvrdka JOS. ROJINA, Ljubljana.

Iz Kranja

r— *Vojaška vest.* V jugoslovensko armado so bili sprejeti gg. Peter Mayr in Rici Mayr kot poročnika ter g. Metod Mayr kot podporočnik.

r— *«Mlinar in njegova hči» na kranjskem odru.* Preteklo nedeljo in pondeljek je vprizoril Gledališki oder žaloigro «Mlinar in njegova hči», ki je bila priložnostna za pretekle praznike in ki jo srečamo največkrat na podeželskih odrih. Domači oder je izvedel stavljeno nalogo kljub kratki pripravi v odlični meri, da je prekašala vpri zoritev omenjene žaloigre vse njene dosedanje v Kranju. Podčrtati je zlasti globoko psihološko dojeto igro glavnih nastopajočih, kar je za diletante kot poskus častno. Palmo večera so odnesli stari mlinar Črnot (g. Reš), idealni par mlinarjeva hči Marija (gdč. Engelmanova) in Konrad (g. M. Mayr) Tudi vsi ostali nastopajoči, med katerimi je bilo opaziti več novih moči, so do zadnje neznatne vloge prav zelo zadovoljili. Režija g. Pešla je bila dokaj skrbna, scenerija v večini slik posrečena in efektna. Domači ansambl je vnovič manifestiral svojo sposobnost. ki.

r— *Novi trgovski lokali.* Te dni so bile otvorjene v Kranju tri prodajalne, in sicer Franc Janša, koncesijonirano elektrotehnično podjetje, L. Šporn, kramarija in Franc Rakovc, prodajalna čevljev. Vsi lokali se nahajajo na Glavnem trgu.

r— *Proračun mestne občine.* Do 12. novembra je razpoložen v občinski pisarni proračun mestne občine kranjske za l. 1928.

r— *Kranj dobi parno pekarno.* Pekovski mojster Alešovec je kupil bivšo Kocmurjevo hišo, mesto št. 99, katero namerava prerediti in povečati objekte za lastno parno pekarno in trgovske prodajalne. Kranjski sreski poglavar je odredil za 10. novembra ob 8. ogled in obravnavo. Upati je, da dobi naše mesto v bližnjem času prvo parno pekarno.

Iz Trbovelj

t— *Sokolsko gledališče* pripravlja Molnarjevo legendo v sedmih slikah «Liliom» v režiji g. ing. Freyerja. Premijera bo v soboto 13. novembra. Nastopi skoraj ves dramski ansambl: gdč. Ramovževa, Paradiževa, Grabnarjeva, Ulejeva in Ročakova ter gg. ing. Freyer, Odlazek, Plavšak, Levec, Dolinar, Badalič, Pečar, Dolničar in Goneli. «Liliom» je na repertoarju po vseh večjih odrih, prepričani smo, da bo ugajal tudi našemu občinstvu. Dekoracije je izgotovila po osnutkih ing. Freyerja tvrdka Japelj i drug.

t— *Računski tečaj.* Vpisanih je 122 oseb; od teh 6 gospodičen. Najmlajši priglašenec je star 16, najstarejši pa 45 let.

t— *Program skioptičnih predavanj* prosvetnega pododseka D. Z.: Velika francoska revolucija. — Dunajska revolucija leta 1848 in Slovenci. — Kitajska. — Novi Dunaj. — Oceanski parnik. — Odkritje Amerike. — Amerika in Slovenci. — Racionalizacija dela in delavstvo. — Produkcija premoga v Sloveniji in položaj rudarjev. — Socijalno skrbstvo za mater in otroka. — Petrolej. — Švica. — Spolno vprašanje mladine. — Stari Rim (Forum Romanum). — Stari Rim (Palatin). — Smisel planinstva in njega razvoj. — Podmorski čolni in podmorska vojna. — Slike iz svetovne vojne. Guliverjeva potovanja. — Snegulčica. — Repoštev. — Don Kihot. — Kdaj se bo poedino predavanje vršilo, bo publicirano s posebnimi lepaki.

Ne pustite, da Vam mesto od zdravnika predpisanih

Pyramidon Tablete

izroče slabe potvorbe ali falzifikate. Pazite na originalni zavoj!

Iz Ptuja

j— *Zopet narodni škandal v Ptuju.* Minulo nedeljo je imela zadruga kovinarjev svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu so bile tudi volitve novega načelstva. Tej zadrugi načeluje znani g. Spruschina, nekdanji Ornigov zaveznik in danes najvnetejši propagator nemštva. Za nedeljsko zborovanje kovinarjev je vladalo veliko zanimanje v tukajšnjih narodnih krogih. Zadnje dni se je od zavednega obrtništva zaneslo precej agitacije tudi po deželi in se je zbralo na občnem zboru 81 članov. Oblast je zastopal vladni komisar Zavadlal. Vendar, svet, čuj in strmi: od 81 članov jih je glasovalo slovensko samo 9, reci: devet članov. Vse drugo pa za gospoda Spruschino. — To se je zgodilo v slovenskem Ptuju z izrazito slovensko okolico devet let po narodnem osvobojenju — devet let po jugoslovenskem ujedinjenju. Gospod Spruschina je torej še danes absolutni gospodar situacije v navedenih krogih. In gospodje SLS? K tem ljudem hodite tudi Vi iskat zavezništva, da strete in razbijete slovenski blok v Ptuju, da zrušite prvega *«slovenskega»* župana? Ne vidite, kam pelje ta pot? Ali je res Slovenec sposoben le za tuje suženjstvo? Narod, vzdrami se in obsodi sam one ,ki te vodijo zopet v okove, ki si se jih komaj otresel.

j— *Svinje kradejo.* V Kozmincih pri Ptuju pri g. Writzlu, posestniku žage, so neznani tatovi nedavno noč ubili v hlevu 150 kilogramov težko svinjo ter jo odnesli. Sumi se, da so bili Hrvati, ker leži Writzlovo posestvo tik ob hrvatski meji med dokaj obširnimi gozdovi.

j— *Mestno gledališče v Ptuju.* Opozarjamo na gostovanje Dramatičnega odseka UVS iz Ljubljane, ki uprizori na našem odru nocoj, 5. t. m. žaloigro «Mrak». Vabimo cenj. občinstvo k mnogobrojni udeležbi. Začetek točno ob 20.

Šah

Capablanca—Aljehin

Šestnajsta partija,
igrana v Buenos Airesu 17. oktobra 1927.
Igra damskega kmeta.

Beli: dr. A. Aljehin	*Črni:* J. R. Capablanca
1. d2-d4, Sg8-f6	13. Dc2-d2, Db4×d2
2. c2-c4, e7-e6	14. Ke1×d2, b7—b6
3. Sb1-c3 d7-d5	15. e3-e4, Tf8-d8
4. Lc1-g5, Sb8-d7	16. e4-e5, Sf6-e8
5. e2-e3, LF8-e7	17. Kd2-c3, Lc8-b7
6. Sg1-f3, 0-0	18. Th1-d1, c6-c5
7. Ta1-c1, c7-c6	19. d4-d5, e6×d5
8. LF1-d3, d5×c4	20. Lc4×d5, Lb7×d5
9. Ld3×c4, Sf6-d5	21. Td1×d5, Se8-c7
10. Lg5-e7, Dd8×e7	22. Td5—d2, Sd7-f8
11. Sc3-e4, Sd5—f6	23. Tc1-d1, Td8× d2
12. Se4-g3, De7-b4†	24. Td1×d2
	Remis.

Sedemnajsti remis

Buenos Aires, 4. novembra. 23. partija, ki je bila prekinjena v boljši poziciji za Aljehina, je po 48. potezi končala remis.

Ele trične inštalacije

(tudi v mestu Ljubljani). Popravila strojev in aparatov prevzema tovarna VOJNOVIČ & Cie, Glince pri Ljubljani. Tel. 2043. — Proračuni brezplačno. 10.794

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 4. novembra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanj)	Čas	Barom.	Temper	Rel. vlaga %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana	8.	703	5·6	100	mirno	0	megla	
Maribor		768·0	9·0	99	W 2	0		
Zagreb		769·0	9·0	85	W 4	0		
Beograd		770·6	12·0	99	mirno	10		
Sarajevo		770·8	8·0	95	mirno	0		
Skoplje		771·0	9·0	93	mirno	7		
Dubrovnik	7.	768·2	11·0	45	E 1	4		
Split		768·0	17·0	65	N 1	3		
Praha		7 5·6	13·0	—	E 1	8		

Solnce vzhaja ob 6.41, zahaja ob 16.53, luna vzhaja ob 16.45, zahaja ob 0.38.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 17.9 C, najnižja 5.5 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Za enkrat še toplo in lepo vreme z lahnimi vetrovi s severa.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Ozračje mirno, večinoma jasno. Temperatura od 12 do 18 stopinj. Morje mirno.

Sport

Zaključno kolo prvenstvenih tekem LNP.

Primorje : Hermes, Slavija : Jadran, Ilirija : Slovan

V Ljubljani se odigrajo jutri v nedeljo zadnje jesenske prvenstvene tekme v I. in v II. razredu. Na igrišču Ilirije se sestaneta ob 13.45 najprej Slavija in Jadran, ki ju je smatrati za skoraj enakomočna nasprotnika, za njima pa ob 15.20 Ilirija in Slovan. V drugi tekmi je računati na zmago Ilirije, četudi je Slovan najbrže že prebolel svoj debakl proti Primorju in bo nudil Iliriji dovolj odpora.

Na igrišču Primorja se ob 14. odigra najprej ostanek nedoigrane tekme med Primorjem in Hermesom, ki je bila na praznik 21 minut pred regularnim časom prekinjena s 3 : 1 za Primorje. Nato odigrata tekmo Panonija in Krakovo, dva enakomočna kluba II. razreda.

Važna tekma II. razreda se vrši razen tega ob 10.30 na prostoru Ilirije. Reka in Svoboda se bosta borila za prvo mesto v tabeli. Dosedaj ima Svoboda 6 in Reka 5 točk.

Jutrišnje prvenstvene tekme v Zagrebu igra 6 klubov I a razreda. Razen Concordije, ki je prosta, se srečajo Gradjanski : Željezničari, Hašk : Viktorija in Croatia : Derby.

Hajduk, prvak Jugoslavije, potuje za Božič na Malto in Grško. Vsega bo odigral 5 tekem v času od 15. decembra do Novega leta.

Evropska amaterska prvenstva v rokoborbi se vrše od 3. do 6. t. m. v Budimpešti. Tekmovanj se udeležuje 14 narodov s 75 rokoborci in so največja, kar se jih je kdaj vršilo. Jugoslavijo zastopajo v bantam-teži Hofmann, v peresni teži G. Vojvodić, v lahki F. Metzner, v srednji lahki N. Grbić, v srednji težki Palković in v težki G. Krenn. Razen Jugoslavije so navzoče Češkoslovaška, Estonska, Francija, Poljska, Nemčija, Avstrija, Italija, Švedska Turška, Madžarska, Danska, Norveška in Španska. Jugosloveni se v dosedanjih enakih konkurencah še niso plasirali. — Predsnočnjim so bile rokoborbe otvorjene v cirkusu Beketown v navzočnosti 2500 gledalcev. Jugosloveni smo doživeli prvi poraz; Italijan Gozzi (bantam) je po točkah porazil Hofmanna. Boji se vršijo še danes in jutri po 18. ter v nedeljo popoldne. O poteku bomo poročali.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora dne 2. XI. 1927.) Verificira se prvenstvena tekma SK Javornik : SK Slivnica, odigrana 9. X. v Cerknici z izidom 4 : 3, s 3 : 0 za SK Slivnico v smislu § 20. prav. prv. tekem, ker je SK Javornik nastopil z dvema neverificiranima igralcema. Verificira se prv. tekma Ilirija rez. : Jadran rez. s 3 : 0 par forfait za Ilirijo, ker rezerva Jadrana dne 30. X. ni nastopila. — SK Jadran se obenem poziva, da do 9. t. m. pismeno javi razloge, zakaj ni nastopil. — Verificira se prv. tekma Železničar : Merkur 3 : 1. — Neodigranih 21 minut dne 1. t. m. prekinjene prv. tekme Primorje : Hermes se odigra dne 6. t. m. ob 14. na igrišču ASK Primorja; moštvo Primorja mora nastopiti brez izključenega srednjega krilca. — Dopis ŽSK Hermesa, s katerim javlja vzroke, zakaj dne 1. t. m. ni mogel nastopiti k rezervni prv. tekmi z ASK Primorjem, se vzame na znanje ter se sklene določiti za to tekmo nov termin po 6. t. m., kar se izvede na prihodnji seji. — Odobri se prijateljska tekma Ilirija rez. : Amater dne 6. t. m. v Trbovljah. — Na znanje se vzame, da izvede SK Ilirija letošnje tekme za Gosposvetski pokal dne 13. t. m. — Poziva se SK Slovan, da predloži do 9. t. m. poročilo in postavo moštva o tekmi s SV Rapidom v Celovcu dne 23. X. — Kazenskemu odboru se izročijo igralci: Slamić Herman in Buljević Zvonko (oba Primorje) radi izgredov pri tekmi dne 1. t. m. po § 25 kaz. prav., dalje Löschnig L. (Rapid) in Laznička (Maribor) radi izgredov pri tekmi dne 30. X. po § 16. kaz. prav. Vsi navedeni se v smislu § 32. kaz. prav. suspendirajo do odločitve kazenskega odbora. Dalje se izročita kazenskemu odboru igralca Petan in Stauber (oba Železničar) radi prestopkov po § 18. kaz. prav. v tekmi dne 16. X. — MO v Mariboru se naproša, da zasliši igralce Löschnig, Laznička, Petan in Stauber ter dostavi zapisnike LNP. — Verificirajo se s pravom nastopa dne 13. t. m. za SK Trbovlje: Šorel Jernej, za SK Reka: Koren Evald (s pridržkom) ter za SD Rapid: Korirek August —. Dvigne se z današnjim dnem pridržek, s katerim je bil čitan igr. Čirović B. za SK Slovan, ker je medtem poravnal svoje obveznosti do prejšnjega kluba. — Tajnik II.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes popoldne ob pol 17. trening juniorske skupine, katerega se imajo udeležiti sledeče igralke: Schweiger, Mirtič, Stana, Senekovič, Roter in Zorc. Po možnosti naj se udeleže tega treninga tudi druge igralke. V nedeljo dopoldne ob 11. trening za vse članice. Prosim zanesljivo in polnoštevilno! — Načelnik.

SK Slovan (nog. sekcija). Jutri v nedeljo morajo biti ob 14.30 v garderobi Ilirije sledeči igralci: Globelnik, Marchiotti II, Bögel, Skalar, Volkar, Koschel, Schlegl, Bucik, Lumbar, Ključec, Rakuš, Novljan, Kerne R. in Gregorič. Ob 13. morajo prevzeti rediteljsko službo in jo opravljati pri obeh tekmah: Kastelic, Osterman, Sulič in Burger. Podrobnosti na klubovi deski.

SK Jadran. Izredni občni zbor se vrši v nedeljo ob 9.30 v gostilni Steiner, Opekarska cesta. Pravico glasovanja in stavljenja predlogov imajo vsi člani, ki so poravnali članarino. — Odbor.

SK Slavija (nog. sekcija). Danes točno ob pol 20. pri Prusniku sestanek članov nogometne sekcije. Sestanek je za člane, ki so prejeli pismena vabila, strogo obvezen. Istotam pol ure prej seja poslovnega odbora. Prosi se točnosti! — Predsednik.

SK Nataker poziva igralce, da se točno udeleže v nedeljo ob 8. zjutraj na igrišču Akad. SK Primorja trening tekme s SK Krakovo komb. sledeči igralci: Mayer, Razgoršek, Pokorn, Bernard, Rist, Sintič, Savenc I. in II., Debelak, Kos, Bonča, Petaros, Narobe, Klaseg, Beden, Slapničar, Jančar, Rojc. Igralci naj prineso s seboj vso opremo. — Kapetan.

Koleserski medklubski sestanek se vrši v nedeljo, 6. t. m. ob 10. dopoldne v Narodni kavarni (klubska soba). Dnevni red: IX. olimpijada v Amsterdamu 1928.

Iz življenja in sveta

K. M. Čapek – Chod †

V Pragi je umrl dne 3. novembra znani češkoslovaški pisatelj in novinar Karel M. Čapek-Chod. Z njim je izginil eden najplodovitejših čeških pisateljev, avtor velikih psiholoških romanov, v katerih je posebno opisoval odnos sodobnega človeka nasproti današnji na tehniki sloneči civilizaciji.

Karel M. Čapek-Chod se je rodil leta 1860. v Domažlicah, študiral je na ondotni gimnaziji in pozneje na pravni fakulteti v Pragi. Po študijah je šel med žurnaliste. Bil je nekaj časa član provincijalnih redakcij, v novejšem času pa je deloval v uredništvu znanega praškega dnevnika «Narodny Listy».

Spisi Čapka-Choda so zelo razširjeni. Pravkar izhajajo v definitivni izdaji založbe Fr. Borovega v Pragi. Med najznamenitejše spise tega slovečega pisatelja se štejejo romani: «Příběhové Antonina Vondrejca», «Vilem Rozkoč», «Rěšaři» in drugi. Spisal je mimo romanov tudi veliko novel in črtic. Po literarnem obeležju spada v vrsto realistov, vendar pa se je s svojim psihološkim načinom opazovanja ljudi in dogodkov, z obravnavanjem socijalnih konfliktov in tehničnih vprašanj zelo približal modernemu občutju. Za njegove romane so mu bila l. 1920., 1924. in 1927. priznane državne nagrade, ki se razdele vsako leto dne 28. oktobra najbolj priznanim pisateljem. Umrl je sredi dela, saj so češki listi še nedavno poročali o njegovih novih načrtih.

Popraviti je treba vest včerajšnjih dunajskih listov, da je umrl Karel Čapek, avtor «RUR» in drugih znanih del. Čapki so dali Čehom toliko odličnih pisateljev in intelektualcev, da jih nepoučen tujec le prehitro zamenja.

Svečanosti v Napoliju

Slavnosti o priliki poroke napoljskega vojvode s princezinjo Ano Burbonsko so se že pričele. V četrtek zjutraj so se pripeljali v Napoli italijanski prestolonaslednik Humbert, španski kralj in cela vrsta drugih osebnosti. Goste je sprejemala fašistična milica, ki opravlja službo v napuljski luki.

Ko se je pripeljal dvorni vlak s prestolonaslednikom, je godba na postaji zasvirala kraljevsko himno. Princa je sprejel vojvoda Aostski. V njegovi družbi je Humbert počakal prihoda španske križarke «Infant Alfonz», ki se je zasidrala v pristanišču ob grmenju topov. Sprejet je bil z velikanskim truščem in z nepopisnim pompom.

Kralja Alfonza je oficijelno sprejel italijanski prestolonaslednik z vojvodo Aostskim in vojvodo Gujškim. Ko sta se kralj Alfonz in prestolonaslednik srečala in stisnila roke, je godba igrala špansko himno in italijansko koračnico. Suveren in prestolonaslednik sta nato sedla v avtomobil, ki ju je odpeljal v mesto. Za goste so bile pripravljene sobe v napuljskem hotelu «Excelsior».

Zvečer se je vršila večerja izbrane družbe, katere se je udeležilo le omejeno število ljudi. Med drugimi so bili povabljeni: avstrijska nadvojvodinja Imakulata, bivša portugalska kraljica Amelija, princ don Pedro Orleanski, princ René Burbon-Parmski (brat bivše cesarice Zite) in še veliko število drugih članov mednarodne aristokracije. Anglijo je zastopal v tej pestri družbi sir Graham.

Zabava je bila zelo animirana. Posamezni deli mesta so bili razsvetljeni. V kraljevi hiši pa sta sedela za mizo najbolj izbranih povabljencev ženin in nevesta, napuljski vojvoda in princezinja Ana. Zraven njih so bili zastopniki italijanskega senata in parlamenta. Manjkal ni niti zloglasni požigalec tržaškega Narodnega doma, poslanec Giunta.

Mussolini je poslal na zabavo in pojedino svoje posebne odposlance v osebah ministra Volpija in Federzonija. Prišla sta tudi maršal Diaz in njegova soproga. Ženin je bil oblečen v obleko italijanskega podpolkovnika, nevesta pa je nosila obleko iz rožnatega blaga. Pred palačo, kjer se je vršila pojedina, se je zbrala velikanska množica ljudi, ki so radovedno sledili vsaki senci, vsakemu zvoku godbe in vsakemu vrisku pri bogato obloženih mizah.

Maksimilijan Harden,
veliki nemški publicist in polemik, ki je v soboto umrl.

Chamberlin poleti vnovič čez Ocean?

Amerika menda še vedno nima dovolj letalskih senzacij. Iz Newyorka prihaja vest, da se znani prekomorski letalec Chamberlin bavi z idejo ponovnega poleta čez Atlantik. V ta namen si je že nabavil dobro letalo, ponujali so mu pa tudi že dve ženski spremljevalki. Prva je Wilsonova nečakinja miss Graisonova, ki je, kakor znano, že parkrat skušala leteti in se je trikrat vrnila domov. Druga pa je nemška pilotka Thea Rasche, znana po svojih letalskih pustolovščinah, ki je tudi sama hotela leteti iz Evrope v Ameriko, kar pa ji ni uspelo.

Vandervelde,
belgijski zunanji minister in njegova nevesta, s katero se je minuli teden v Parizu poročil.

Prevejan pustolovec

V Kölnu je nasedla hči nekega znanega avstrijskega veleindustrijca mednarodnemu sleparju, ki ji je obljubil zakon. Letošnje poletje se je v Ostendu seznanila z nekim elegantnim Nizozemcem, kateremu se je popolnoma zaupala. Prišlo je do zaroke. Parček se je odpeljal v Köln, od koder se je zaročenka odpeljala na Dunaj, da pozdravi svoje starše preden stopi z ženinom pred oltar. Ženin je nevesti obljubil, da se pripelje za njo, ter je prevzel tudi dolžnost, da bo ekspediral njeno prtljago. Dama se je po dogovoru pripeljala na svoj cilj, ženina pa ni hotelo biti za njo. Izginil je s prtljago vred in mednarodna policija ga išče tem bolj, ker je ž njim izginil tudi dragocen briljantni nakit, vreden 25.000 francoskih frankov. Šele ta tatvina je Dunajčanko prepričala, da je postala žrtev opasnega prevaranta.

Divje scene na Lecianovem grobu

Iz Olomuca poročajo, da je prišlo na ondotnem vojaškem pokopališču na dan Vseh svetnikov do neverjetno divjih prizorov. Čestilke in čestilci moravskega bandita so na praznik umrlih prišli na delinkventov grob v zelo obilnem številu. Čeprav je vojaška uprava storila vse, da zabriše sledove Lecianove gomile, so ljudje vendar izvohali, kje počiva razbojnik. Okrasili so mesto, kjer je pokopan, z venci in cveticami. Tako se je v bližini Lecianovega groba zbrala ogromna množica ljudi, ki je obnavljala spomine na proslulega zločinca. V poznih večernih urah je morala celo intervenirati vojaška straža, ki je s silo razgnala množico Lecianovih simpatizerjev.

Juan Belmonte,
slovit španski toreador, je bil pri nedeljskih bikoborbah smrtnonevarno ranjen.

Pastorek Viljema II. ponesrečil

Drugi sin princese Hermine, žene bivšega cesarja Viljema, se je te dni z motociklom smrtno ponesrečil. V nedeljo ob 6. uri zvečer je sedel z nekim svojim prijateljem na motorno kolo, ki je imelo prikolico. V naglem tempu se je princ Jurij Viljem Schönaich spustil v dir po cesti, ki vodi iz Sabora proti Loosu v Šleziji. Kmalu je nastala trda tema in princ ter njegov sopotnik nista videla dvovprežnega voza, ki je vozil pred njima. Voz je bil brez luči in motocikel se je z vso silo zaletel vanj. Pri tem zaletu se je motocikel prevrnil in vrgel princa Jurija Viljema v velikem loku na tla. Konja z vozom in voznikom pa sta zdirjala naprej in se jima ni nič zgodilo.

Kakor princ je tudi njegov sopotnik odletel z vozila, toda medtem ko je prinčev sopotnik le težko ranjen, je sin princese Hermine umrl na zadobljenih poškodbah. Kljub temu, da so ga takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so izvedli trepanacijo lobanje, je kmalu izdihnil, ne da bi se bil zavedel.

*

V Nemčiji imajo sedaj precej glasno afero zaradi princese Hermine, ki je pred kratkim obiskala Hannover. Uprava nemških državnih železnic je ob tej priliki sprejela službeno brzojavko, katero je podpisal prometni minister Jürgens z ukazom, da je treba pripraviti in zakuriti salonski voz za ženo cesarja Viljema. Ta stilizacija je razburila vse republikansko časopisje, ki očita Jürgensu, da je prijatelj «Stahlhelma» in da propagira obnovitev nemške monarhije.

Številne uzorce

krasnega, težkega double blaga po brezprimerno nizkih cenah na metre kupite najugodneje pri tvrdki **Drago Schwab, Ljubljana.**

Predsednik grške republike Konduriotis po atentatu
Uradni komunike od 3. t. m. ugotavlja, da se rana normalno celi.

Atentator Zaftirios Gusios,
ki pride pred redno sodišče, kjer se bo moral zagovarjati zaradi poskušenega umora državnega predsednika.

Šaljapinova ločitev

Pred kratkim so svetovni listi reproducirali poročilo angleške agencije International News, ki je javljala, da je znani ruski basist Šaljapin započel povsem resno akcijo za ločitev od svoje žene. Sloviti umetnik je do nedavna živel v zakonski skupnosti z bivšo plesalko Julijo Tornaghijevo, ki je bila znana belerina, rodom Italijanka.

Proces za ločitev zakona se je vršil v Moskvi in Šaljapin je svoji bivši ženi odmeril 60 šterlingov na mesec. Tožba je romala iz Pariza v Moskvo, kjer je sodišče ugodilo razlogom basista ter odredilo, da se zakon razvede.

Šaljapinova ločena žena je stara 50 let. Iz zakona se je pevcu rodilo 5 sinov, ki so danes že vsi polnoletni.

Rodbinska tragedija v Budimpešti

Vsa Budimpešta govori o neverjetni tragediji, ki je doletela 73 letno ženo 66 letnega budimpeštanskega delavca Aleksandra Totha. Toth je svojo ženo zadavil, ker ga je nadlegovala z ljubosumnostjo in mu ni dala miru. Policija, ki je preiskala morilčevo stanovanje, je našla Tothovo ženo mrtvo v postelji. Morilec je pred zaslišanjem izjavil, da je živel s svojo žrtvijo 40 let v najlepši harmoniji. Pred nekaj meseci pa sta starca vzela v hišo mlado dekle, ki je hodilo k njima na hrano. V to devojko se je Toth zaljubil. Sledili so očitki, ljubosumne scene in slednjič je žena moža zapodila od hiše. Besede so postajale čedalje hujše in Toth se je tako razjezil, da je ženo vrgel na postelio, jo prijel za vrat ter jo tako dolgo davil, da mu je izdihnila pod rokami.

Ubijanje iz sočutja

Anglež Edvard Davies je utopil svojo hčerko, ki je bolehala na neozdravljivi bolezni. Porota ga je oprostila.

Ta oprostitev je vzbudila na Angleškem precejšnje vznemirjenje. Eni so seveda proti razsodbi protestirali, druga stran pa jo je zagovarjala. Med letemi je bil tudi sir Arthur Conan Doyle, ki ni samo romanopisec nego tudi doktor vsega zdravilstva. Doyle je sodniku Bransonu čestital na njegovem pogumu, da si je usodil vsem predsodkom konservativne angleške družbe na kljub izreči oprostilno razsodbo. Slavni pisatelj se jasno postavlja na stran onih, ki v gotovih primerih priznavajo pravico do ubijanja trpečih in neozdravljivo bolnih ljudi. A ne brezpogojno. Doyle zahteva, da morajo najmanj trije zdravniki potrditi, da za bolnika ni leka in da mu ni mogoče ublažiti bolečin. «V takih primerih», pravi avtor Sherloka, «je ubijanje dolžnost in ukaz človečanstva».

Dr. Arbuthnot Lane, znani angleški higijenik, se pridružuje Doylu. Samo da predlaga poleg treh zdravnikov še enega odvetnika, ki naj bi po zaslišanju zdravnikov in bolnika izrekel odločilno besedo.

Drugi zdravniki pa so energično proti tej tezi. V utemeljevanju svojega stališča povdarjajo predvsem, da bi sprejetje zakona v smislu Doylovih zahtev utegnilo imeti usodne posledice za človeško družbo.

× **Angleški humor.** Izvleček iz disertacije nekega študenta o izvoru človeka: »Adam ni bil samo prvi človek; bil je tudi prvi človek, ki ni imel tašče. In zato nas biblija uči, da je živel v raju...«

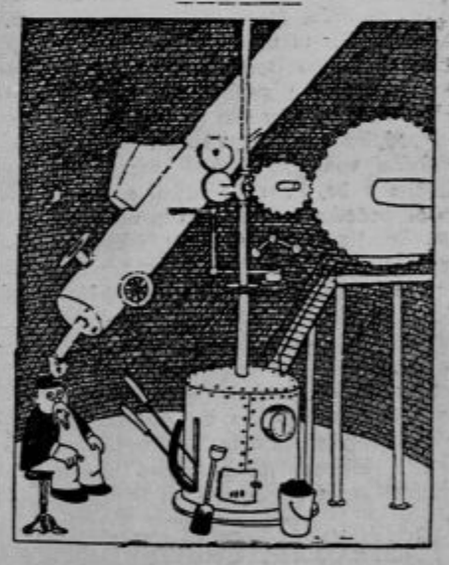

Senzacija
«Po štiridesetletnem opazovanju se mi je posrečilo ugotoviti, da zvezda «Jussida» ni oddaljena od nas 699.999.999.999 kilometrov, ampak le 699.999.999.998 kilometrov.»
(«Berlingske Tidende»)

H. J. Magog:

Usodna laž

Pripeljala sta se z avtobusom. Že med vožnjo sta se večkrat srečala z očmi in ko sta izstopila pred istim hotelom, sta se pomembno spogledala.

V obednici sta se zopet srečala. Kakor po naključju sta si izbrala dva sosedna stola pri dolgi mizi, ki je služila za table d'hôte.

Bila sta v zadregi. Kako ju je zaneslo v ta neznatni ceneni hotel?

Gostje so se hrupno smejali in se niso zmenili za njiju. Iz protesta do neotesanega vedenja svojih sosedov sta molčala.

Nenadoma sta opazila, da ju gostje nekam prezirljivo pogledujejo. Baš tedaj so v salonu začeli servirati kavo. Vsa družba je posedla okrog mučeniškega glasovirja; porabila sta priliko in sta se predstavila.

— Jean d'Orval.

— Odette Maucourtova.

Sklonila se je nad posetnico. Z zadoščenjem je uzrla plemiško členico in za njo apostrof. Ta pravopis ji je bil baš tolikanj po godu kakor plavolasi gladko obriti mož s charlestonskimi hlačami in vištjevim sukuljčem, ki se je tesno prilegal njegovemu vitkemu stasu.

Tudi on je kazal v vsem svojem ponašanju, da vidi v gospe Maucourtovi eno tistih odličnih dam, ki so vajene najboljše družbe. Oba sta čutila, da ju veže neodoljiva simpatija. Odšla sta na peščino.

Ko sta se vrnila v hotel, sta si bila že zaupala nekatere podrobnosti o položaju, ki ga imata v svetu. Jean d'Orval je bil zvedel, da je njegova znanka zelo imovita mlada vdova iz velikega sveta. In gospe Maucourtovi takisto ni ostalo prikrito, da je njen ljubeznivi kavalir mlad pohajač, ki ga dobro situirana plemiška roditelja bogato zalagata z denarjem. S temi pojasnili je njuno medsebojno spoštovanje le še naraslo. Priznala sta si, da ne razumeta, kako sta se mogla nastaniti v tako mizernem hotelu, in soglasno sta ugotovila, da bi morala poginiti od dolgočasja, ako ju ne bi bilo srečno naključje privedlo vkup.

— Da sem moral pozabiti svoj avtomobil! je potožil Jean d'Orval.

In madame Maucourtova je njegovo pozabljivost tem bolj občutila, ker se je bil njen voz po šoferjevi nemarnosti pokvaril in ga je morala oddati v popravilo v neko pariško garažo.

Nič hudega; skupna neprilika jima je bila celo po godu. Njej sta se imela zahvaliti, da sta se seznanila!

— Še dobra prijatelja postaneva! je nežno vzkliknila Odette.

— Pozimi se morava sestati v Parizu! je goreče dodal Jean.

Vzlic njenemu nekoliko afektiranemu ponašanju in njegovemu malce preveč izbranemu vedenju je njuno prijateljstvo brzo napredovalo. Z zadoščenjem sta zaznavala, da se njuna okusa čudovito skladata in da stojita visoko nad ostalo družbo. Madame Maucourtova je bila ponosna, da si je osvojila elegantnega d'Orvala, ki je lepo damo z vidnim zadovoljstvom vodil na izprehode.

Sprva sta v tem načinu življenja videla zgolj utešenje svojega samoljubja. A kmalu sta začutila, da se je med njima nekaj izpremenilo. Opustila sta svetske pogovore in često sta se zalotila, da jima je burno utripajoče srce poganjalo kri v lice.

Čez štirinajst dni sta bila Jean d'Orval in madame Maucourtova smrtno zaljubljena drug v drugega. To ni bila nikaka nesreča in razplet se jima je zdel povsem naraven. Saj sta bila po svojih lastnih izpovedih oba še svobodna in neodvisna tako po svojem položaju kakor glede denarja.

Toda mladi mož se na čudo ni hotel izjaviti in zdelo se je skoro, da se ogiba prilik in da mu nočejo z jezika nežne besede, ki jih je mlada dama očividno pričakovala. Mar se je bal, da ga ne bi zavrnila?

Tako se je približal dan njenega odhoda.

— Škoda, da ne moreva skupaj na pot, je menil Jean z negotovim glasom. Jaz se odpeljem jutri.

Odette je namesto odgovora pritajeno vzdihnila.

— Morda se o priliki vidiva v Parizu, je nadaljeval s prisiljeno ravnodušnostjo. Ali bi vas smel prositi za naslov?

— Zakaj ne! ... Hotela se je pokazati brezbrižno, toda izdala jo je rdečica.

Pod pretvezo, da mora napisati še nekaj pisem, se je poslovila. V sobi pa se je zrušila na stol in solze so jo oblile.

— Ljubim ga! je zaječala. Kako neumno! Brž odtod, da se ne izdam ...

Njen odhod je bil bolj podoben begu. Šele ko je bila v vagonu, se je upala prilepiti na kovčeg listič: »Gdč. Odette Maucourtova, stroiepiska.«

★

— Pozdravljen, Dorval! Kako si se imel na počitnicah?

Mladi mož je svojemu tovarišu iz urada nemo stisnil roko.

— Slabo, je vzdihnil melanholično. Presodi: zahotelo se mi je štirinajstdnevne iluzije, pa sem se izdal za plemiča ... Zaljubil sem se v srčkano mlado damo, ki je ne smem nikoli videti, če se nočem osmešiti ... Ah, prijatelj, življenje je glupo ... Ako pomislim, da me ona ljubi in da bi se lahko poročila, če ... da, če ne bi bil ravno nasprotje tega, za kar sem se izdajal!«

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Gospodarstvo

Na pragu boljše gospodarske konjunkture

Gospodarska konjunktura v Srednji Evropi se je v tekočem letu vidno in rapidno izboljšala. V Nemčiji je v zadnjih mesecih konjunktura dosegla višek. Skoro vse industrijske panoge so polno zaposlene, število brezposelnih delavcev je nazadovalo s tako naglico, kakršne nihče ni pričakoval. Navzlic napovedbam skorajšnjega preokreta je zaposljenost nemške industrije še vedno na višku. Sličen razvoj opažamo tudi v Češkoslovaški, kjer se posebno ugodno razvija zaposljenost v tekstilni industriji. Pred kratkim so češkoslovaške tekstilne tvornice zaradi nakopičenih naročil iz tuzemstva in inozemstva celo zaprosile za dovoljenje, da bi smele začasno obratovati v treh šihtah, to je nepretrgoma. Tudi v Madžarski in Poljski se gospodarska konjunktura ugodno razvija in celo avstrijski gospodarski krogi, ki iz gospodarsko - političnih razlogov običajno slikajo stanje avstrijskega gospodarstva v neugodni luči, očitno priznavajo, da so se razmere letos znatno poboljšale.

Za razvoj konjunkture v Evropi je velikega pomena dejstvo, da so se valutarne razmere povsod stabilizirale, kar je šele omogočilo kalkulacijo na podlagi več ali manj stabilnih tečajev inozemskih plačilnih sredstev, prilično stabilnih cen, delavskih mezd itd. Odpadel je valutarni dumping držav z nazadujočo valuto (predvsem Italije in Francije). V Italiji in Franciji trpi gospodarstvo še vedno zaradi posledic deflacije in dviganja valute, vendar je pričakovati, da se bodo razmere tudi v teh državah sčasoma zboljšale, kar je najprej pričakovati v Franciji.

Jasno je, da ugodni razvoj konjunkture v naših sosednih državah ni mogel ostati brez ugodnega vpliva na naše razmere. Merodajni faktorji sicer niso skoro nič ukrenili, kar bi moglo oživeti produkcijsko delavnost, kajti davčna preobremenitev je ostala domala nespremenjena. Mnogo kapitala je bilo uničenega, kar je razvidno predvsem iz bilanc naših industrijskih podjetij in tudi tvorba novega kapitala, ki je tako potreben naši industrijski in kmetijski produkciji, se zaradi davčne obremenitve ni mogla v zadostni meri razviti Ker pa naša vlada ni odpravila težkoč, ki so ovirale prehod iz depresije v novo fazo konjunkture, zato je pri nas deflacijska kriza trajala mnogo dalje, kakor drugod.

Naše gospodarstvo je pokazalo veliko odporno silo in je prebolelo najtežje čase. Pod vplivom notranjih kakor tudi zunanjih faktorjev se je v zadnjih mesecih pri nas pojavil preokret na boljše. Pogoji za boljšo konjunkturo so bili v Sloveniji že dalj časa dani, vendar se naše gospodarstvo ni moglo razviti, ker je gospodarska kriza v ostalih pokrajinah naše države, predvsem v Srbiji, dosegla svoj višek šele koncem preteklega leta in ker je bila letošnja letina v naši državi, izvzemši v Sloveniji, znatno slabša kakor lanska. Ta moment sicer še danes predstavlja znatno oviro v razvoju gospodarske konjunkture, vendar opažamo že nekaj mesecev, da se razmere boljšajo.

V prvi vrsti moramo to ugotoviti glede lesne industrije, ki zavzema v naši industriji prvo mesto. Izvoz lesa se vedno ugodneje razvija in tudi cene so se nekoliko izboljšale. Zadnje gozdne licitacije v Bosni in Slavoniji nam potrjujejo, da gleda naša lesna industrija z velikim optimizmom v bodočnost. Prav tako, če ne še bolj ugoden razvoj moremo beležiti glede naše tekstilne industrije. Tekstilne tvornice so dobro preskrbljene z naročili, tako da obratujejo s polno paro. Naša premogovna industrija je dobro zaposljena. Premogovniki v Sloveniji beležijo v zadnjih mesecih rekordne produkcijske številke. Tudi naša železarska industrija je po ureditvi razmerja do srednjeevropskega kartela bolje zaposlena.

Značilno je v ostalem povečanje produkcije naših tvornic umetnih gnojil, iz česar moremo sklepati, da naše kmetijstvo pričenja intenzivneje obdelovati zemljo. Prilično ugodno so zaposlene tudi pivovarska industrija, gradbena industrija in mesna industrija.

Seveda je to poboljšanje konjunkture le delno. Naša mlinska industrija se, žal, še vedno bori z velikimi težkočami, prav tako naše kmetijstvo, ki preživlja pod vplivom prekooceanske konkurence in slabe letine hude čase. Za ugodnejši razvoj vseh panog našega gospodarstva bi mogla naša vlada s finančno in carinsko - političnimi ukrepi, z resnično komercijalizacijo državnih podjetij, z ugodnimi trgovinskimi pogodbami itd. storiti mnogo dobrega in koristnega. Zaenkrat, seveda, od naše vlade in parlamenta ni mnogo pričakovati.

Zanimivo je tudi primerjati nekatere statistične podatke, ki so v zvezi z razvojem konjunkture. Tu je v prvi vrsti omeniti statistiko konkurzov. Kakor znano, se je letos število konkurzov znatno povečalo. Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je v prvih 10 mesecih tekočega leta registriralo 909 konkurzov napram 673 v istem razdobju preteklega leta. To povečanje skupnega števila konkurzov pa je v celoti pripisati le povečanju števila konkurzov v Srbiji in Črni gori, kjer je bilo v tem razdobju zabeleženih 608 konkurzov napram 353 v istem razdobju l. 1926., dočim je bil v prečanskih krajih zabeležen le 301 konkurz napram 320 lani. Še jasnejša postaja slika, če zasledujemo gibanje števila konkurzov v tekočem letu po naslednji tabeli (v oklepajih odgovarjajoče številke za l. 1926.):

Povprečno	Skupaj	Srb. in Čr. g.	preč. kraji
I. četrtl.	116 (71)	76 (35)	40 (36)
II. „	85 (71)	55 (35)	31 (36)
III. „	78 (59)	50 (33)	23 (26)
oktober	84 (70)	65 (43)	19 (27)

Vidimo torej, da je v splošnem število konkurzov manjše kakor v prvem četrtletju, predvsem pa, da je znatno nazadovalo število konkurzov v prečanskih pokrajinah, in sicer od povprečnih 40 v posameznem mesecu I. četrtletja t. l. na povprečno 23 v III. četrtletju in na 19 konkurzov v oktobru. Že v II. četrtletju je bilo število konkurzov v prečanskih pokrajinah manjše kakor lani.

Tudi razvoj naše zunanje trgovine nam potrjuje, da se gospodarske razmere v naši državi boljšajo. Vrednost našega izvoza se je navzlic slabi letini in popolnemu zastoju v izvozu pšenice in turščice dvignila od 485 milijonov Din v juliju na 529.6 milijona Din v avgustu in na 582.9 milijona Din v septembru. V primeri z vrednostjo našega izvoza v III. četrtletju 1926., je vrednost našega izvoza v III. četrtletju t. l. zaostajala le še za 2 % napram 32 % v II. četrtletju.

Še značilnejše pa je naraščanje uvoza. V avgustu se je vrednost našega uvoza dvignila na 629.6 milijona Din, v septembru pa je uvoz še znatneje narasel, kar nam potrjuje povečanje carinskih dohodkov v tem mesecu na 181 milijonov Din napram 150.5 milijona Din v avgustu in 114.9 milijona Din v juliju. Na podoben način so druge države (predvsem Češkoslovaška in Nemčija) pred pričetkom boljše konjunkture zabeležile znatno naraščanje uvoza, kar je v zvezi z dejstvom, da se industrija v večji meri zalaga s sirovinami, trgovina pa veča svoje zaloge. Pasivna trgovinska bilanca je v tem primeru seveda neizogibna, vendar pa je taka pasivnost le začasna. V našem primeru je treba upoštevati tudi dejstvo, da smo letos najeli velika inozemska posojila, kar mora vsekakor tudi povzročiti pasivnost zunanje trgovine.

Končno naj še v zvezi z delnim izboljšanjem konjunkture omenimo dejstvo, da je letos znatneje dvignila poraba premoga s strani industrije. Slovenski premogovniki so namreč v prvih osmih mesecih oddali industriji 392.110 ton premoga napram 336.373 tonam v istem razdobju preteklega leta.

= **V trgovinski register** so se vpisale naslednje tvrdke: Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Novem mestu; Minka Arzenšek & Co., trgovina z mešanim blagom, d. z o. z. v Ljubljani; Bloudek in Co., d. z o. z. v Ljubljani; Miloš Rozin in drug, kleparstvo in pleskarstvo, k. d. v Trbovljah; «Hed», hmeljska eksportna družba z o. z. v Žalcu. — Izbrisale so se firme: «Kamenit», tovarna umetnega škrilja in elektrarna, d. z. o. z. v Laškem (razdružila); Albrecht & Strohbach, tovarna kisa, likerjev in esenc v Mariboru (razdružila) in novomeška podružnica Trgovske banke, d. d. (ker se je Trgovska banka, d. d. v Ljubljani, združila z Ljubljansko kreditno banko).

= **V zadružni register** se je vpisala Zadružna elektrarna v Beltincih, r. z. z o. z.

= **Gradba proge Koprivnica - Varaždin.** Prometni minister general Milosavljević je izdal odlok, po katerem se bo prihodnjo pomlad pričela graditi nova železniška proga Koprivnica - Varaždin. Z zgradbo te proge bo dosedanji sistem podravskih vicinalnih železnic zvezan z državnimi progami v hrvatskem Zagorju, Prekmurju in Medjimurju.

= **Naredba o nakladanju vina v vagone.** Te dni bodo imeli na Sušaku sestanek vinski trgovci, ki bodo razpravljali o naredbi ki jo je prejela sušaška železniška postaja in po kateri se ne sme v vagone po 10 ton nakladati več po 14, temveč samo po 8 sodov vina. Teža teh običajnih 14 sodov je baš 10 ton, kolikor znaša kapaciteta vagona. Vinski trgovci protestirajo proti tej naredbi, ker bodo morali za 8 sodov, ki tehtajo okrog 6 ton, plačati prav toliko, kolikor so plačevali za 14 sodov vina (10 ton).

= **Položaj na nürnberškem hmeljskem tržišču** je nespremenjen. Cene stalne. Tendenca zelo mirna. Promet zadnje dni ni bil poseben.

= **Pospeševanje izvoza živine iz Rumunije in naša država.** Kakor poročajo iz Bukarešte, je rumunska vlada v svrho pospeševanja izvoza živine uvedla v sedmih mestih izvozna tržišča za živino, katera imajo lastne carinarnice in veterinarske urade, s čimer bo omogočen hiter izvoz. Rumunija računa predvsem z izvozom na Dunaj, ki je tudi velik odjemalec naše živine. Našim izvoznikom živine se torej obeta velika konkurenca, kar ima lahko za posledico zmanjšanje našega živinskega izvoza, ki že itak nima več takega obsega kakor pred leti. Novo urejeni rumunski izvoz živine se bo vršil po Donavi ali pa preko Madžarske.

= **Prevoz krompirja čez Trst.** Italijanski posebni delegat za fitopatologijo v Trstu opozarja interesente, da morajo biti izvorna in imunitetna izpričevala pri pošiljkah s krompirjem, ki se prevaža čez italijanski teritorij, izdana od fitopatoloških oblastev dežele izvora (pri nas državno kemično preizkuševališče) in ne od kakih drugih institucij ali oblastev. Izpričevala sama morajo biti izstavljena razen v jeziku dotične države tudi v italijanščini ali francoščini, kakor so tudi italijanska izpričevala, ki se izdajajo za inozemstvo.

= **Bratislava svobodne pristanišče.** Iz Prage poročajo, da se vprašanje svobodne luke v Bratislavi približuje svoji rešitvi. Češkoslovaška vlada je določila 2 milijona Kč za gradbo tranzitnih skladišč. Ko bo vse potrebno zgrajeno, se bo luka proglasila za svobodno.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave raznih metel in 40.000 komadov lesenih podložkov za sode; do 11. t. m. glede dobave cevi za kotle; do 15. t. m. pa glede dobave 4000 komadov gorilcev za petrolej Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg portlandskega cementa — Dne 12. t. m. se bo vršila pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 16.000 kg svinjske masti. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Borze

4. novembra.

Kakor zadnje dni, je bil tudi danes devizni promet na ljubljanski borzi živahen. Zaradi večjega povpraševanja je morala Narodna banka intervenirati v devizah na Curih, Dunaj, Prago, London in Berlin. Čvrstejši sta bili devizi na Amsterdam in Pariz. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna po 135.

Nazadovanje Vojne škode se je ustavilo. Trgovala se je na včerajšnji višini, in sicer promptna po 388.5 — 390, kasa po 388 in za december po 392 — 393. Med ostalimi državnimi papirji je bilo zaključeno investicijsko po 83.5 — 83.75. Od bančnih papirjev se je trgovala Jugobanka po 93.5 — 93.75 in Prašteđiona po 892.5. Industrijske vrednote so ostale dalje zanemarjene. Blago se je deloma nudilo po nekoliko nižjih tečajih. Zabeležen ni bil nikak zaključek.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.92—22.98 (22.95). Berlin 13.55 — 13.58 (13.565), Curih 1094 do 1097 (1095.5), Dunaj 8.005 — 8.035 (8.02). London 276.3 — 277.1 (276.7), Newyork 0 — 56.76, Pariz 224 — 226 (225)), Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 309.375—311.375 (310.375).

Zagreb. Amsterdam 22.91 — 22.97, Dunaj 8.005 — 8.065, Berlin 13.551 — 13.581, Budimpešta 9.94 — 9.97, Milan 309.69 — 311.69. London 276.3 — 277.1, Newyork 56.657 do 56.857, Praga 168.047 — 168.897, Curih 1091 do 1097.

Beograd. Pariz 222.1 — 224.1, Newyork 56.66 — 56.86, London 276.3 — 277.1, Milan 309.5 — 311.5, Praga 168.05 — 168.85, Dunaj 8 — 8.03, Budimpešta 9.945 — 9.975, Bruselj 7.92 — 7.95, Berlin 13.55 — 13.58, Bukarešta 35 — 35.50.

Trst. Dunaj 255.5 — 261.5, Beograd 32.1 do 32.4, Budimpešta 317 — 323, Bukarešta 11.05 — 11.45, London 89.025 — 89.225, Pariz 71.65 — 71.95, Newyork 18.25 — 18.31, Praga 54.1 — 54.4, Curih 352 — 354; dinarji 31.85 do 32.35, dolarji 18 — 18.15.

Dunaj. Beograd 12.4475 — 12.4875, Berlin 168.77 — 169.27, Budimpešta 12.38475 do 12.41475, Bukarešta 4.38 — 4.40, London 34.4425 — 34.5425, Milan 38.65 — 38.75, Newyork 7.0795 — 7.0945, Pariz 27.76 — 27.86, Praga 20.9475 — 21.0275, Sofija 5.092 — 5.132 Varšava 79.26 — 79.54, Curih 136.28—136.78; dinarji 12.41 — 12.47, dolarji 7.0425—7.0925.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.775, London 25.25875, Newyork 518.70, Pariz 20.365, Milan 28.34, Praga 15.37, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.20, Sofija 3.745, Varšava 58.15, Dunaj 73.225.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 135 (135), Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 138 — 0, Kranjska industrijska 375 — 0, Ruše 280 — 295, Stavbna 65—0, Šešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 388.5 — 390, kasa 388.5 — 390, za december 392.5 — 393, investicijsko 83.75 — 84, agrarne 51 — 52; bančne: Eskomptna 91 — 93, Poljo 17 — 18, Kreditna 90 — 93, Prašteđiona 892.5 — 895, Narodna 5100 — 5150, Srpska 136.5 — 140, Jugo 93.5 — 94, Hipo 56.5 — 57; industrijske: Gutmann 216—220, Slaveks 105 — 0, Slavonija 13.5 — 14, Šećerana Osijek 602 — 605, Narodna šumska 16 — 0, Vagon 25 — 30, Danica 160 — 0, Drava 0 — 585, Narodna mlinska 16.5 — 0, Vevče 135 — 136, Dubrovačka 405 — 412.5, Trbovlje 472 — 480.

Beograd. Vojna škoda promptna 389—390, za december 390 — 392, investicijsko 83 do 83.5, agrarne 51 — 52.

Dunaj. Trbovlje 57.5, Kranjska industrijska 48.5, Šećerana 75.6, Jugo 11.5, Eskomptna 11.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (4. t. m.) **Les:** Tendenca živahna. Zaključena sta bila 2 vagona bukovih plohov od 2 m naprej, 40 do 100 mm, I., I., fco vagon naklad. postaja po 430. Povpraševanje je za laninski les, od 1—1.20 m, cepanice ali pa okroglice od 15 do 20 cm naprej, zdravo blago, najmanj dva meseca staro, samo največje količine. **Deželni pridelki:** Tendenca za žito čvrstejša. Zaključkov ni bilo.

Svinjski sejem v Mariboru (4. t. m.) Dogon 268 svinj in 1 koza. Cene: prasci, 5—6 tednov stari 120 — 150, 7—9 tednov 180 do 200, 3—4 mesece 350 — 400, 5—7 mesecev 550 — 650, 8—10 mesecev 1000 — 1200 Din komad; 1 kg žive teže 10 — 11.50, mrtve 15 do 17 Din. Prodanih 168 komadov. Kupčija srednja.

Novosadska blagovna borza (4. t. m.) **Pšenica:** baška, 78/79 kg, 2 % 290 do 292.50; banatska, 78/79 kg, 2 % 282.50—285; sremska, 78/79 kg, 2 % 287.50 — 290. **Turšica:** baška in sremska 245 — 250; baška in banatska, nova, december - januar 182.50 do 185; sremska, nova, za december - januar 185 — 190. **Moka:** baška, <0g> 415 — 425; <2> 395 — 405; baška, <5> 370 — 380; baška, <6> 315 — 325; baška, <7> 260 — 280; baška, <8> 200 — 205.

Dunajska borza za kmetijske proizvode. (3. t. m.) Stalna tendenca inozemskih tržišč ni mogla oživeti kupčije na dunajskem tržišču, kjer je raspoloženje dalje mirno. Kupčija neznatna ob nespremenjenih cenah. Le oves madžarskega in češkoslovaškega izvora je popustil. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: **pšenica:** domača 39 — 40, madžarska Tisa 43.50 — 44; **rž:** marchfeldska 38.50 — 39; **ječmen:** izbrani 41 — 44.50, I. 39 — 41; **turščica:** 27.50 — 28; **oves:** domači 30.50 — 31.

Naznanjam cenj. damam, da sem otvoril

nov damski česalni salon

s prvovrstno postrežbo. Za obilen obisk se priporoča

Fran'o Zaje ml., frizer za dame in gospode

Prašakova ulica 13 (nasproti nove zgradbe Pokoj. zavoda)

Zastopstvo

večje tvrdke ali tovarne išče za Ljubljano ali celo Slovenijo verziran samostojen trgovec s sigurnim nastopom, dobro uveden širom Slovenije.

Blagohotne ponudbe na oglasni oddelek „Jutra" pod šifro „Zastopnik 1000".

KDOR SE ZANIMA ZA LJUBLJANSKO OKOLICO

NAJ BERE *ANTON MELIK*

KOLONIZACIJA LJUBLJANSKEGA BARJA

(ZALOGA KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI)

TOVARNIŠKO ZALOGO POHIŠTVA

priporoča za nakup in vabi na ogled

ANDREJ KREGAR

ST. VID n. Ljubljano nasproti kolodvora Vižmarje.

Zahtevajte cenik!

Osebni avto „Puch VIII"

s 6 sedeži, električno razsvetljavo v zelo dobrem stanju

in

Tovorni avto „Lavrin"

5 ton. s pogonom na ogje v zelo dobrem stanju sta za

ugodno ceno naprodaj.

Vozila se lahko ogledajo v garaži v Zidanem mostu pri ravnatelju „Zagorke" d. d., gosp. Minaelu Rozmanu

Naznanjam

da bom prodajal 8 dni

prvovrstno domače

prašičevo meso

kg 20 Din.

Priporočam se cenj občinstvu za obilen obisk

FRAN LAVTIZAR, mesar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 83 in Selski drevored

AVTO

RENAULT

najnovejši 6cilinderski model »Monasix« 18/27 HP., 4sedežen, torpedo, hitrost preko 90 km, poraba bencina 9 litrov na 100 km.

Najpripravnejši voz za naše ceste!

V luksuzni izdelavi Din 66.000.

Limosina Luxe Din 69.000.

Priporočljive in najbolj vpeljane ostale tipe:
12/18 2sedežni osebni.
12/18 4sedežni osebni.
12/18 2sedežni pol tovorni za 400—500 kg.
22/36 4—5sedežni torpedo in
22/36 2sedežni poltovorni za 600—800 kg.
TOVORNI za 1200—1400 kg in za 2000 kg.
AVTOBUSI vseh vrst.

MOTORNE BRIZGALNE ZA GASILSKA DRUŠTVA

STUDEBAKER

„ERSKINE"

6cilinderski, 4—5sedežni, najelegantnejši sportni voz.

Pneumatika

„Firestone"

„Michelin"

Zahtevajte ponudbe pri tvrdki

A. Lampret, Ljubljana,

Dunajska cesta 22 Telefon 2247.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Heinrich Wagner

Trieste

Telegr.: Chimiwag. gegr. 1892. Telef. N. 22 — 86.

Import in eksport

surovin in kemikalij raznih vrst za papirnice, milarne, steklarne, usnjarne, barvarne, tekstilne tvornice in tvornice barv. Posebne produkte: benzole, toluol, xulol, solventnaphta, lec olje, surov in luskinasti naphtalin, karbolovo kislino smole, lojle itd. itd.

Slavno občinstvo

obveščam, da sem pričela v svoji na novo odprti prodajalni v **Ljubljani,**

Kolodvorska ul. 28, nasproti Ljubljanskega dvora s prodajo čevljev znamke

„The Ideal shoe"

ki sem jih dobila v komisijsko zalogo od najsolidnejše in najreelnejše tovarne moških, damskih in otroških obuval. Znamka «Ideal» predstavlja resnično najidealnejše obuvalo, kar jih je mogla čevljarska industrija doseči. «Ideal»-čevlji ne vsebujejo nikakih surogatov kot umetno usnje, furnir, lepenko itd., temveč samo pristno najtrpežnejše usnje. Ako kupite enkrat «Ideal»-čevlje, boste ostali gotovo moj stalni odjemalec.

Cenj. gospode in dame prosim, da si ogledate vsakovrstno zalogo v moji trgovini in se Vam najudanejše priporočam.

Jirka Erzin roj. Koubková.

Preselitev pisarne.

S sledečim si dovoljujem obvestiti cenj. občinstvo, da se je naša poslovalnica preselila s 1. novembrom t. l

v Ljubljani na Sv. Petra cesto štev. 24.

Trgovina ostane še nadalje v Šelenburgovi ulici štev. 3

Singer šivalni stroji Bourne & Co.

Filiala Ljubljana.

Zahvala.

Ob prerani smrti našega predobrega sina, soproga, očeta in svaka

Pavla Sveteca

vladnega svetnika in sreskega poglavarja

smo prejeli številne izraze sočutja, za katere izrekamo tem potom vsem našo iskreno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo g. primariju dr. J. Murgelju za njegovo nadčloveško požrtvovalnost, preč. gg. dr. Cerinu, proštu Al. Kurentu, dekanu in ostali duhovščini za spremstvo, zastopniku velikega župana, celokupnemu uradništvu, lovcem, požarni brambi Sokolu, pevcem, darovalcem prekrasnih vencev in konečno vsem, ki so nam na ta ali oni način lajšali bol in spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

V Krškem in v Litiji dne 3. novembra 1927.

Žalujoči ostali.

C. Phillips Oppenheim: 15

Milijonar brez denarja

»Kar nerodno je človeku vpričo vas!« Gospa Mottova je brž zapela nekaj gumbov na svoji bluzi. »Vzemite zdaj konja iz hleva in zaprezite! Pomagala vam bom pri nalaganju.«

Čez pol ure je bil voz naložen. »Bill Simons vam mora dati potrdilo, da je prejel krompir.« Tako govoreč je odštela Blissu drobiž. »Nato mu plačajte čašo piva — a samo eno, slišite? In ne zapravljajte časa, zakaj dela vas čaka še dovolj.«

Bliss je opravil naročilo in je oddal krompir v prodajalni, ki je bila Mottovkini zelo podobna. Ko se je vrnil domov, je našel gospodinjo v razgovoru s sosedami; podrobno jim je opisovala, kako je nestalo gospoda Motta. Z nekakšnim ponosom je predstavila Blissa. »To je moj novi pomočnik! Morala sem dobiti nekoga, sama vendar ne morem voziti na trg.«

»Gotovo da ne, dragica! Kakopak!« so pritrjevale poslušalke.

»Poslali so ga iz posredovalnice; prav vrl in spodoben dečko je videti.«

Bliss je uganil, da govori o njem in je zavil na dvorišče. Čez nekaj časa je prišla gospa Mottova za njim, rekoč: »Zdaj se preoblečem in pojdem s sosedo v kino. Vsak večer ne delam tega, a samevanje mi je zoprno. — Če hočete, lahko greste z nama,« je dodala negotovo.

»Rajši bi legel zgodaj spat, ako naj bom ob štirih v Covent Gardenu. Tudi svoji gospodinji moram še sporočiti, da se izselim.«

»Nu lepo. Po tem takem bi šla v soboto zvečer skupaj kam, če vam je prav.« Naročila je še to in ono, nato ga je pustila samega.

Ko je Bliss oskrbel konja in voz, se je odpravil h gospe Heathovi »Službo imam,« ji je naznanil zmagoslavno. »Res je, da moram tam stanovati, a plačam vam seveda še za teden dni, ker nisem za časa odpovedal.«

»Ničesar vam ni treba plačati. Sobo bi lahko takoj oddala drugemu, čeprav mi je žal, da odhajate, gospod Bliss. Ali naj vam pomagam pri pospravljanju?«

»Saj ne bo trajalo niti pet minut. Z Bogom, gospa Heathova! Tako dobri ste bili z menoj. Bržkone bom itak kmalu zopet pri vas.«

»Sobo lahko spet dobite, kadarkoli vam drago.«

Bliss je vzel svoje stvari in se je vrnil v Poplar. V hiši in v prodajalni je bilo tema. Splezal je pod streho in se je truden vrgel na nepostlano ležišče.

Da ne bi zamudil ure, je bil že kmalu po treh zjutraj na coventgardenskem trgu. Tema je bilo kot v rogu. Svetloba uličnih svetiljk je klavrno padala po tlaku, ki je bil moker od dežja.

Bliss je z uzdo privezal konja k hidrantu, stopil na drugo stran ulice ter izpil pri odprti stojnici skodelico kave. Vroča pijača ga je prečudno osvežila. Po vseh žilah se je razlilo kakor novo življenje. Prisluhnil je. Iz daljave so prihajali zvoki godbe. Domislil se je mnogoštevilnih zabavišč, ki so bila tod okoli.

»Ne bo dolgo, da bomo videli nekaj teh gizdalinov,« je dejal mož za točilnico. »Maškarada je nocoj.«

Bliss se je vrnil na svoje mesto Zraven njega so že skladali z več drugih voz. Eden izmed mož je spoznal konja in ga je ogovoril. »Bržkone služite pri starem Mottu. A zakaj ste prišli toliko prezgodaj, Mi nismo še niti zložili, kar imamo.«

Blss si je nabasal pipo s prahom, ki ga je natresel iz mošnjička, in je krenil po eni izmed mirnejših stranskih ulic. A zdajci se je zdrznil. Izza vogala se je opotekla temna postava; videti je bilo, da je mladenič. Noge so mu klecale in njegov obraz je bil bled kakor sneg. S poslednjo močjo je planil k stojnicam in smuknil pod kup jadrovine, ki je ležal pri eni izmed njih, komaj deset korakov od Blissa.

Platno se je še gibalo, ko so prisopihali preganjalci. Bilo jih je troje. Naglo in hrupno so se približali, in ko so zagledali Blissa, so krenili proti njemu. Eden je nosil vratarsko livrejo; ostala dva sta bila v fraku in večernem plašču in Bliss ju je spoznal. Eden izmed njiju je bil lahkoživec, ki so ga splošno imeli za pustolovca; njegov tovariš, sin bogatega pivovarnarja z dežele, je bil reden gost westendskih restoranov.

»Ali je tekel kdo tod mimo?« je hlastno vprašal mož v livreji.

Bliss je zmajal z glavo. »Ne vem. Pravkar sem prišel izza onegale vogala.«

Trojica jo je ubrala v drugo smer. Slišal je v daljavi njih vpitje, glasove, ki so jim odgovarjali, in žvižg redarske piščalke. Ulica je bila zdaj prazna. Stopil je h kupu jadrovine. »Vstanite!« je šepnil. »Vaši zasledovalci so odšli.«

Prvo, kar je zagledal, je bil nežen, bled obraz in dvojica rjavih oči, polnih strahu in tesnobe. Nato se je počasi vzravnala vsa postava.

»Bože moj!« je vzkliknil Bliss. »Mar ste — — mar ste — — ženska?«

Zgrabila ga je za roko. Čeprav je še vedno ždela na tleh, je vendar videl, da je oblečena v črn baršunast jopič in obuta v črne svilene nogavice, kakršne nosijo pažeti. Očividno je nosila tudi plašč, zakaj srebrna zaponka ji je še visela na ramenu. »Rešite me!« je zastokala s prosečim glasom.

Začudeno je zrl na to neobičajno odelo, a srepa groza v njenem obličju mu ni dala, da bi jo bil izpraševal. »Storiti hočem, kar je v moji moči,« je rekel kratko. »Takši ne morete nikamor. Zlezite nazaj; do štirih ne bo semkaj žive duše. Prinesem vam svoj plašč.«

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vpošlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne probijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11.842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Zaročne, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Kam pa kam!

Domače klobase
sveže, pristne, danes ter vsako nadaljno soboto in nedeljo. Za obilni obisk se priporoča Jožko Jelačin — Dolenjska cesta. 33537

Martini!
Ob priliki otvoritve salona bodo obhajali Martini svoje godovanje v nedeljo 6. t. m. zvečer ob 6. uri v gostilni Usenik, Borštnikov trg 2. Godba. Za dobro kapljico in jedila je preskrbljeno. — Ivan Usenik. 39485

Obrt

Snežne čevlje
in galoše sprejema v popravilo tvrdka S. Trebar, Sv Petra cesta štev 6 33939

Snežne čevlje
in galoše popravlja August Škof, Borštnikov trg št. 1. 34330

Elektr. striženje
(novi amerik. sistem) ter za dame kompletna postrežba (7 stolcev) Slovenski salon »Union« (Košto-maj), Zagreb, Ilica št. 104 34365

Motorna vozila

Laurin-Klement
šestsedežni, z elektr. lučjo prodam za 12.000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34209

BSA motorno kolo
s prikolico in električno razsvetljavo, vse v jako dobrem stanju, ugodno proda Anton Rifelj, Novo mesto. 34409

Službo dobi

Vajenca
pridnega in poštenega sprejme za pekvsko obrt Anton Olet, Velenje 34074

Pridno dekle
sprejmem kot samostojno gospodinjo k tričlanski trgovski rodbini v Srbiji. — Pogoj so dobra spričevala. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Srbija». 34504

Snažilca pribora
krepkega fanta sprejme hotel Štrukelj. 34419

Knjigovodjo
verziranega v lesni trgovini, mizarstvu in parni žagi, z večletno prakso, zmožnega voditi podjetje samostojno, sprejmem. — Zmožen mora biti slovenščine, nemščine in italijanščine. Stanovanje prosto. Nastop januarja. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lesna industrija». 34404

Elektromonterja
sprejmemo. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Elektromonter». 34397

Mladeniča
15—17 let starega, nadarjenega, sprejmemo kot začetnika v elektrotehnično skladišče. Sinovi železničarjev imajo prednost. — Bergoder & Comp., Kolodvorska 3. 34361

Trg. vajenca
s primerno šolsko izobrazbo, pridnega, poštenega in močnega (učenci meščanskih šol imajo prednost) sprejme takoj v trgovino mešanega blaga J. Grilc, Oplotnica, pošta Konjice. 34453

Prodajalko
mešane stroke, izurjeno v manufakturi ter učenca poštenih staršev takoj sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Kamniški okraj». 34249

Mlajšo postrežnico
ki je že služila za sobarico, sprejmem za jutranje ure. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34274

Pridno kuharico
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34424

2 čevljarska pomočnika
sprejme takoj s hrano in stanovanjem v hiši Ambrož — Zagradec pri Stični. 34452

Zaslužek

Brinjevec
v večji množini bi prvovrstno žgal proti plačilu. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Brinjevec». 34245

Potniku
ki obiskuje galanterijske trgovine v Celju, Mariboru in okolici, dam zastopstvo še za 2 druga predmeta. Takojšnje točne ponudbe pod «Lahek zaslužek» na oglasni oddelek «Jutra». 34467

Šivilja
za perilo, gre po nizki ceni šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 34476

Zastopnika
v tukajšnjem okraju, za dober predmet, ki nudi velik zaslužek, sprejme generalno zastopstvo v Zagrebu. — Potreben kapital 2000 Din. — Ponudbe pod «Za 14053» na Publicitas d. d., Zagreb, Gundulićeva ul. 11. 34443

Službe išče

Uradnica
s triletno odvetniško in notarsko prakso, perfektna strojepiska in stenografka, išče sličnega nameščenja. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Verzirana». 33968

Trg. poslovodja
želi premeniti službo — najraje na deželo. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiv 36». 34327

Absolvent
dvorazredne trg. šole, z dveletno prakso v mešani trgovini, vešč tudi pisarniških del, želi službe. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Absolvent 35». 33836

Prodajalka
mešane stroke, dobra, želi premeniti sedanjo službo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Marljiva 330». 34348

Šofer mehanikar
z večletno prakso in dobrimi spričevali, samski, želi stalne službe. Cenjene ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod «Mehanik». 34243

Boljše dekle
želi službe kot pomočnica, gre pa tudi za sobarico k boljši družini — najraje izven Ljubljane. Ida Grup, Litija. 34482

Kuharica
z letnimi spričevali, želi stalno službo. — Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Spretna in poštena». 34449

Bivši orožnik
star 25 let, želi službo skladiščnika, trg. ali bančnega sluge, inkasanta ali kaj sličnega, za takoj, ozir. kasneje. Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Bivši orožnik». 34454

Mladenka
izučena šivilja, želi službe kot natakarica začetnica, ali kot sobarica. Nastopi takoj al pozneje. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34405

Dekle z dežele
z znanjem nemškega in slov. jezika, želi službe s 15. novembrom ali 1. decembrom pri manjši obitelji brez otrok, najraje v Zagrebu — eventuelno tudi drugje. Cenjene dopise pod šifro «Zanesljivo dekle 88» 34447

Šofer
25 let star, trezen in zanesljiv, želi stalne službe. Plača eksistenčni minimum Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Šofer Rus». 34441

Lovec - gozdar
in za vsa poljska dela zmožen samec želi primerne službe. Pogoji po dogovoru, nastopi takoj. Naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiv lovec». 34496

Učenka
s 7 razredi osnovne šole, se želi učiti za frizerko — najraje s hrano in stanovanjem v hiši. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Damska frizerka 15». 34491

Gospodična
izprašana vrtnarica, želi službo vzgojiteljice pri boljši rodbini v Ljubljani ali izven. V Ljubljani gre tudi samo za popoldanske ure. Plača po dogovoru. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34505

Pouk

Učiteljica
mlajša, vpokojena, muzikalno naobražena, bi se naselila kot učiteljica klavirja na deželi, ali pa v majhnem mestu, če bi se oglasilo vsaj 10 učencev, ozir. učenk. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Dober pouk 10». 34444

Prodam

Več spalnic
orehovih — pol poliranih, proda po ugodni ceni in sprejema naročila August Černe, Zg. Šiška štev. 122. 33932

Perje
gosje, račje, kokošje in perje proda vsako množino in po najnižji ceni tvrdka E. Vajda, Čakovec, Medjimurje. Telefon 59 60, 3. 34105

Kino - aparat
z vso opremo in 1 agregat s 65 volti in 35 amp. zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33778

Spalno opravo
novo, orehovo, prodam za 4200 Din. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33981

Ribje olje
sveže, najfinejše, norveško, iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani priporočam bledim, slabotnim osebam. 211

Hercegovačko roblje
z lepim okvirjem prodam za 600 Din. Več v Kranju št. 68 Kokrško, predmestje 34493

NA OBROKE
AKO SE OBRNETE NA POJASNILA IN PROSPEKTI RADEVOLJE NA RAZPOLAGO.
KUPITE LAHKO TUDI KNJIGE, MUZIKALIJE, PAPIR itd.
KREDITNO ZADRUGO DETAJLNIH TRGOVCEV V LJUBJANI, Šelenburgova ulica 7/I.

Pletilni stroj
8/36 proda Špant, Slomškova ulica 27 — dvorišče. 34341

Trgovino
z mešanim blagom, tik železnice, na jako prometni točki, z inventarjem ugodno prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trgovina 10». 34328

Prostovoljna dražba
se nadljuje v soboto, 5. in 6., in sicer postelje, mize, kuhinjske omare, umivalne mize in drugo. Sv. Petra nasip 39. 34500

Črno zimsko suknjo
moško, dobro ohranjeno, s krznom in krzneno čepico prodam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34501

15 m drv prodam
po ugodni ceni. Pojasnila daje hišnik v Prisojni ul. št. 1 (klet). 34459

Radioaparat
štiricevni «Hartley», s pritiklinami, popolnoma nov, zelo poceni proda Hešjk v Sp. Šiški. 34464

Rabljeno pohištvo
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 34463

Limonova drevesca
cepljena, 110 cm visoka, naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34439

Krasen prostor ter kompletne stelaže
manufakturne in špecerijske s predali za moko, v najboljšem stanju, mecesnov les, prodam po nizki ceni. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ugoden nakup». 34445

Pisalni stroj
malo rabljen, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34470

Sveže in najboljše norveško
ribje olje
in najfinejša emulzija iz ribjega olja vedno na zalogi v lekarni Trnkóczy, Mestni trg 4. 34481

Voz
(tajselj do 2000 kg), enovprežno kočijo in par konjske prsne opreme prodam, event. zamenjam za voz na peresih (zapravljivec). Trgovina na Starem trgu št. 32. 34472

Utica
(trafiko) radi odpotovanja prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34487

Hrastovo omaro
pripravno za knjige ali perilo, prodam. — Naslov pove oglasni oddelek Jutra 34483

Kolo
ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 34471

Pridelki

Slivovko
pristno domačo in brinjevec nudi gostilna Maček, Cankarjevo nabrežje. 34222

Lepega krompirja
1 vagon prodam po 1.05 Din franko Mokronog. — Jože Jerman, posestnik, Pijavce pošta Trišče. 34442

Kupim

Sedlarski stroj
za krtačenje žime, kupim. Ponudbe na glas. oddelek «Jutra» pod «Sedl. stroj». 34124

Salonsko garnituro
dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe z opisom na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Garnitura». 34181

Bukove hlode
samo prvovrstne, od 35 cm debeline naprej, od 3 m dolžine naprej, brez grč in drugih napak, sveže, kupim vsako množino. Oziram se le na ponudbe z navedbo cene franko vagon nakladalna postaja Plaxilo takojšnje pri prevzemu. Kupim tudi jelševe hlode za žago. Ponudbe na naslov: Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica štev 4. — Istotam so naprodaj

suha drva
odpadki od žage po najnižji ceni. 33484

Šivalne stroje
stare, rabljene, stara kolesa kupujem po najvišji ceni. Izvršujem tudi vsa popravila točno in poceni. Franc Koritnik, mehanikar, Jesenice 154. 33874

Srebrne krone
kupi F. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1. 209

Polnojaremnik
(Vollgatter) premera od 65 do 75 cm, v dobrem stanju kupim Jaremniki v obratu, z okrogličnimi tečaji imajo prednost. Ponudbe z opisom in ceno je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Jaremnik št. 10/27». 34384

Ia borovih hlodov
v dolžini 4—6 m, največ 5 in 6 m, od 30 cm srednjega premera naprej, svežih, kupim vsako množino. Dobava takojšnja, plačilo po akreditivu. — Cenjene ponudbe z navedbo cene na naslov: Nande Ferjan, Jesenice, Gorenjsko. 34450

Mesarsko tehtnico
srednjeveliko, iz medenine kupim. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tehtnica». 34475

Posel

Hiša s trg. lokalom
lep vrt, na prometni cesti, radi preselitve ugodno naprodaj. Pojasnila daje A. M., Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brezje 8. 34509

Gozd
prodam v Travni gori pri Šodražici. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34407

Lokali

Krojaško delavnico
še mogoče v priličju želim s februarjem na Starem ali Mestnem trgu. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Svetla delavnica». 34434

Prostore za pekarijo
želim na prometnem kraju, ali pa prevzamem že obstoječo pekarijo. Vuk August, Zagreb, Hercegovačka cesta 38. 34458

Lokal
primeren za vsakršno obrt, odda Turk v Streliški ul. št. 24. 34479

V najem

Vrvarsko obrt
prodam ali dam v najem v Celju. Gaberje št 109. 34005

Dve suhi kleti
pripravni za skladišče, oddam v najem. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34337

Lokal
združen s stanovanjem oddam v najem na Glincah, Tržaška cesta 13. 34478

Klet
oddam za vinsko zalogo, skladišče ali delavnico. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34480

Stanovanja

Stanovanje
3 sob, kuhinje in pritiklin, opremljeno ali prazno oddam takoj radi preselitve. Event. sprejmem postanovalce. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 34172

Stanovanje
s pritiklinami vred, kletjo, hlevom in šupo takoj oddam Pripravno za vsako obrt. Pojasnila na Dolenjski cesti št. 72. 34265

Družina
obstoječa iz 4 članov, želi stanovanje 3 sob za februar 1928. Cenjene ponudbe pod «Februar» na oglasni oddelek «Jutra». 34337-a

Stanovanje
z 2 sobama, kuhinjo in pritiklinami želim v centru za takoj ali pozneje. Plačam tudi za delj časa naprej ali posodim 10—15.000 Din brezobrestno. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Stanovanje 77». 34318

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin oddam takoj v Rožni dolini. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 34502

Nagrado
dam onemu, ki preskrbi ali odda stanovanje 1—2 sob s pritiklinami v mestu. Pogoj šifro «Plačam tudi naprej». oglasni oddelek «Jutra» pod suho in čisto. Ponudbe na 34298

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, v I. nadstr., na solnčnem in mirnem kraju v Ljubljani oddam proti nizki najemnini. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Odkup spalnice». 34427

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritiklin, v bližini Tabora ali v mestu, suho in solnčno, v stari ali novi hiši želi mirna tričlanska družina za takoj ali pozneje. — Plača tudi naprej. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Snaga». 34269

Stanovanje
lepo, suho in solnčno, 2 sobi, kuhinja in pritikline, souterensko, v vili oddam mirni stranki brez otrok. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Centrum». 34473

Suho stanovanje
najboljše v starejši hiši — naj dvigne pismo. 34486

Stanovanje
sobe in kuhinje ali prazno sobo s souporabo kuhinje želim s 1. decembrom. v Kosi, hotel Loyd, Ljubljana. 34489

Sobe

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, želim za takoj v centru mesta. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Soba 800» 34289

Separirano sobo
lepo, oddam solidnemu, stalnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 34272

Prazno sobico
lahko podstrešno ali dvoriščno, najraje s štedilnikom želi mirna, ves dan odsotna samica. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Preprosta sobica». 34432

Opremljeno sobico
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34363

Dve gospodični
takoj sprejmem na stanovanje in domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34358

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34503

Gospodična
želi sobo, oziroma stanovanje v bližini gl. kolodvora. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 34437

Opremljeno sobico
s posebnim vhodom, lepo in zračno oddam v neposredni bližini ženske in javne bolnice v vili V. Fortiča v Holzapflovi ulici 34395

Preprosto gdč.
sprejmem na stanovanje takoj ali pozneje v Komenskega ulici št. 26/II. 34498

Snažno sobo
v bližini glavn. kolodvora želi za stalno miren gospod Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Snažnost 5». 34461

Krasne sobe
s kopalnico, ev. klavirjem oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34206

Na stanovanje
event. s hrano sprejmem gospoda ali gospodično. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34462

Gospodično
sprejmem v vso oskrbo za 500 Din, event. tudi brez hrane. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34466

Prazno sobo
čisto, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam s 15. novembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34438

Mlad gospod
želi v sredi mesta za 1 ali 2 meseca sobo s posebnim vhodom. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Potnik». 34469

Kapital

Srečke
drž. razr. loterije V. razr. 14 kolo prodam globoko pod ceno. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34499

Dopisi

Imperial
Prosim sigurnega svidenja danes do sedmih. Več ustmeno — — —. 34494

«Selce 179»
Rešite vprašanje še danes.

Mutek
bolan. Poljube. 34451

Iskrenost, Maribor
Dvignite pismo pod to značko v tamošnji upravi lista. 34477

Ženitve

32letni gospod
v najboljšem socijalnem položaju, z 10.000 Din mesečnih dohodkov, ki se bodo še povečali, želi znanja z damo od 18—25 let staro, s premoženjem, v svrho event. ženitve. Neanonimne dopise, po možnosti s sliko, katero na željo vrnem, na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Konvencija». 34468

Kateri gospod
pošten in trezen poduradnik v Ljubljani, od 35 do 45 let star, bi hotel spoznati v svrho simpatijnje ženitve pošteno in simpatično gospodično — veščo vsega gospodinjstva ter s potrebnim premoženjem. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Slovenka v inozemstvu». 34446

Gospod
v ugledni službi, z visoko plačo in in pravico do visoke pokojnine, z nad Din 600.000 vrednim posestvom, želi resnega znanja s premožnejšo gospodično od 24 do 35 let, zaradi skorajšnje ženitve. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dogovor». Tajnost zajamčena. 34484

Glasba

Klavir
(Bösendorfer) radi pomanjkanja prostora naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34440

Živali

Sulcev
kupim vsako množino po najvišji dnevni ceni. Ponudbe na: E. Vajda, Čakovec. 33762

Razno

Najdebelejša dama
postane vitka — če hoče. Uspeh viden že v par dneh — To dosežete z uporabo angleškega radioaktivnega ki daje moderno ravno linijo! Uspeh zajamčen, sicer povrnemo denar Cena zavojčku franko 85 Din. — Uporaba zunanja, navodilo priloženo Naročila na naslov: «Sanitaria», Crikvenica, Primorje 33514

Primarij dr. Minař
se je preselil
na Sv. Petra cesto 24.

Sprejmem mašinista za žago
z veliko električno centralo visoke napetosti, z parno turbino in lokomobilami.
V poštev prihajajo samo prvovrstne sile, ki so že delale v sličnih podjetjih.
Obrniti se **Ing. Karlu Schanzeru, Beograd, Sarajevska 6 c.**

Prava uteha za živčno bolne
je moje ravnokar izdano delo! V njem se na podlagi dolgoletnih izkušenj, razlaga vzrok, postanek in zdravljenje živčnih bolezni.
Ta evangelij zdravja
pošljemo vsakemu, kdor se obrne na spodaj označeni naslov popolnoma brezplačno
Tisoče zahval
dokazuje stvarni uspeh izključno znanstvenega in poučnega dela za dobrobit človeštva katero toliko trpi. — Kdor spada k
ogromni množici živčno bolnih,
kdor trpi radi raztresenosti, strahu, slabega spomina, nervoznega glavobola, pomanjkanja spanja, pokvarjenega želodca, prevelike občutljivosti, bolečin v členkih, splošni ali delni slabosti ter ostalih brezštevilnih pojavov,
si mora naročiti mojo tolažečo knjižico!
Kdor jo pazljivo bere, dobi pomirljivo prepričanje, da obstoja zelo enostavna pot k življenju in zdravju! Ne čakajte ampak pišite še danes na naslov
E. Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt 772.

Trgovci zahtevajte engros cene.

„JUNIPER“
zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim bolezniim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.
Glavna zaloga: **Vitomir Dolinšek**
AGENTURA »JUNIPER«
Celje, Gosposka ulica št. 28

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nepozabnega brata in strica

Josipa Vesela

izrekamo vsem, zlasti osebnim prijateljem njegovim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili toliko vencev in cvetja najiskrenejšo zahvalo.

Še posebno se zahvaljujemo ravnateljstvu in učnemu osobju tehnične srednje šole, ki je s korporativno udeležbo pogreba počastilo spomin pokojnika.

V Ljubljani, 4. nov. 1927.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak, vsi v Ljubljani.